

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani, oktobra 1894.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

I. Kako sv. rožni venec poživlja sv. vero.

Kraljica sv. rožnega venca, prosi za nas!
Lavr. lit.

Praznik posebne vrste obhajamo danes, kakoršnega nimamo v vsem cerkvenem letu; kajti nobenega družega praznika ni, ki bi bil nalašč v proslavo kake molitve posvečen. Iz tega pa, da je sv. cerkev poseben praznik postavila v proslavo sv. rožnega venca, razvidno je pač, kako visoko je od nekdanj cenila sveta cerkev to prelepo molitev. Morebiti bi kdo vprašal, zakaj pa je sv. cerkev tako odlikovala ravno sv. rožni venec? zakaj pa ne kake druge molitve, n. pr. očenaša, češčenasimarije, apostolske vere itd.? Odgovor na to vprašanje imamo že v vprašanju samem: Rožni venec je ravno zato tako imenitna molitev, ker ima v sebi vse najlepše in poglobitve molitve sv. cerkve. Kadar molimo sv. rožni venec, najprej se pokrižamo; in sv. križ je gotovo ena najstarejših in najčastitljivejših molitvic; potem pride apostolska vera, — kako slavna je zopet ta molitev, pové nam že njeno ime — da je iz apostolskih časov; večkrat se tudi ponavlja očenaš, ki je kot Gospodova molitev — venec ali krona vseh družih molitev; največkrat pa pride na vrsto češčenasimarija, ki je tako lepo zložena Marijina molitev, da si lepše ne moremo misliti v tako kratkih besedah; počesčenje presv. Trojice z besedami: *Čast bodi Bogu Očetu* itd., je tudi tako tehtno in jedrnato, kakor je le mogoče na kratko izraziti s človeškimi besedami; vse to pa prekrasno vežejo, kakor trojnobarveni trakovi, prelepi pristavki, ki nam pred oči stavijo

najbolj ganljive dogodbe iz Kristusovega življenja. Ako torej praznujemo praznik sv. rožnega venca, s tem obhajamo praznik vseh najlepših krščanskih molitev in ga lahko imenujemo molitveni praznik. Sv. cerkev hoče s takim praznikom v sreih svojih vernikov na novo vzbuditi in poživiti pobožnost sploh, posebej pa pobožnost do prečiste Device Marije. Pa še nekaj hoče sv. cerkev doseči s to molitvijo pri svojih vernih otrocih; in zato jo ima tolikanj v čislih in jo tako zelo priporoča; obuditi hoče v naših srcih pravo, živo vero. In to se mi zdi še nekako najznamenitnejše in zato vas povabim, da danes pomislimo: Kako sv. rožni venec poživlja in vzbuja sveto vero v naših srcih, ako ga lepo molimo.

Sveti rožni venec je molitev žive vere. Tega se kaj lahko prepričamo, ako se oziramo 1. na njegovega začetnika, 2. na Marijino češčenje sploh, in 3. posebej na Marijino češčenje v svetem rožnem vencu, 4. ter na skušnjo vsakdanjega življenja.

1. Začetnik sv. rožnega venca je sv. Dominik, mož izvrsten v vsem svojem življenju in delovanju; posebej pa se je odlikoval po svoji žarni gorečnosti za razširjanje in utrjenje sv. vere.

To je bilo že naznanjeno, še predno je prišel na svet. Njegovi materi se je namreč sanjalo, kakor da je njen otrok — psiček, v zobeh držeč gorečo bakljo, s katero je vnel ves svet. Dobro vam je znano, kaj so pomenile te sanje. Dominik je imel rešiti zbegano čredo Kristusovo, katero so ob njegovem času srdito napadali divji volkovi — strastni krivoverci in sicer s tem, da je svitlo gorečo bakljo sv. vere, naukov Kristusovih, nesel med priprosto pa nevedno ljudstvo in med zapeljane krivoverce ter povsod preganjal temo zmot in pregreh. Predno pa je pričel svoje apostoljsko delo, šel je v Rim, da bi si sprosil pri papežu dovoljenja in blagoslova za svoj misijon. In ko je molil na grobu sv. Petra in Pavla, sta se mu prikazala sveta apostola ter mu podala knjigo in palico rekoč: »Pojdi in oznanuj; kajti za to delo te je Bog izvolil.« Z apostoljsko gorečnostjo in neumorno pridnostjo je oznanoval božjo besedo povsod, kjer je bilo ljudstvo najbolj zanemarjeno in kjer so bili krivoverci najbolj nevarni.

A še bolj kakor na svoj trud se je zanašal na blagoslov božji; zato je tudi veliko molil, osobito ono molitev, katero mu je Marija sama narekovala, sv. rožni venec. Molil je in učil, učil in molil — pa še druge k. molitvi priganjal in vnel; to je v kratkem njegovo življenje, in vspeh njegovega delovanja je bil velikansk: kriva vera se je jela umikati in lepo krščansko življenje je jelo cvesti povsod, kamor je prišel. Da bi pa ta svitla luč ne ugasnila z njegovo smrtjo in da bi še tem žarnišče svetila in grela,

vstanovil je red, kateremu je glavna naloga oznanovanje besede božje. Zgodovina sv. cerkve nam priča, kako močna podpora svete vere je bil vsikdar dominikanski red; papeži so se radi posluževali teh redovnikov, kadar so potrebovali razsodbe v verskih zadevah ali posebno močnih čuvajev zoper napadnike sv. vere.

Glejte, že zato, ker je začetnik sv. rožnega venca toli goreč pospešitelj in zaščitnik sv. vere, naj ta prelepa molitev tudi v naših srcih vžiga žarni ogenj žive vere, kolikorkrat jo molimo. Tudi naši za vero tako mlačni — mrzli časi bi živo potrebovali sv. Dominika, da bi mlačne razgrel, nasprotnike sv. vere premagal s svitlim mečem božje besede in serafske molitve. Toda ni nam treba zdihovati; že ga imamo moža enako navdušenega, enako junaškega in razsvetljenega borilca za sv. vero, kakor je bil sv. Dominik. Častitljivi starček v Vatikanu, sveti oče papež Leon XIII., so tista »luč od neba«, ki pošilja svoje svitle in vnetljive žarke po vesoljnem katoliškem svetu. In s kakšnim netivom želijo sv. oče v naših srcih zanetiti ogenj žive vere? Več pomočkov nasvetujejo v svojih prekrasnih pismih; prav posebno pa molitev sv. rožnega venca. Mnogokrat so že opominjali katoličane po vesoljnem svetu, naj vendar pridno molijo sv. rožni venec; zopet lansko leto so izdali pismo, v katerem opisujejo koristi in dobiček te prelepe molitve. Bodimo tedaj dobri otroci in poslušajmo očetovski glas vrhovnega poglavarja sv. cerkve ter radi in s srčno pobožnostjo molimo sv. rožni venec.

2. Sv. rožni venec v nas množi in poživlja sv. vero nadalje, ker je Marijina molitev. O Mariji pravi sv. cerkev, da je *premagala vsa krivoverstva po vsem svetu*. Cerkvena zgodovina nam tudi res dovelj dokazuje to; tega priča je še posebno naša domača povestnica. Najhujši nasprotnik in najnevarnejši sovražnik naših dežel je bil gotovo ljuti Turk. Mnogokrat so se morali zbirati naši hrabri predniki in za orožje zagrabit zoper tega zakletega sovražnika. Toda sovražnika je bilo kakor listja in trave, naših pa primeroma malo. Sami so spoznali, da s človeško močjo ne premagajo tolike sile; zato so le pri Bogu iskali pomoči in sicer, ker so bili zvesti Marijini častilci, upali so jo dobiti po Marijinih rokah. O, kako pristrčno so se naši predniki Mariji zahvaljevali, kolikorkrat so bili Turki premagani in odpojeni od naših mej; in kako so bili zopet na novo potrjeni in poživljeni v sv. veri! Vsled take zmage je nastal tudi današnji praznik.

Druga nevarnost, ki je tudi pretila sv. vero iztrgati iz src naših prednikov, je bila Lutrova kriva vera. In kdo je zabranil, da ta povodenj, ki je po družih deželah, zlasti po Nemškem tako grozovito razdejala prelepo njivo božjega kraljestva, ni tudi poplavila naših dežel? Mariji se moramo zahvaliti za to veliko milost; ker so naši pobožni predniki tako radi Marijo častili, obvarovala jih je pogubne krive vere.

Lansko leto, komu ni to znano, obhajala se je jako slovesno tristoletnica preslavne božje poti na Sveti gori pri Gorici; in ravno pred tristo leti se je pri nas najhujši boj bil zoper luteranstvo; pa glej! Marija se je prikazala na onem hribu in nastala je preslavna božja pot, kamor roma na tisoče ljudij iz laških in slovenskih pokrajin, odkoder se na novo pokrepčani v veri in milosti zopet utolaženi in veseli vračajo na svoj dom. Kdo more tajiti, da je Marija tukaj takorekoč jez postavila krivoverstvu in še sedaj potrjuje in poživlja vero pobožnih romarjev?

Bogoljubni nadvojvoda Ferdinand, kateri je najbolj preprečil, da se pri nas ni utrdila protestantska kriva vera, je najprej romal v Loreto, obiskal Marijino božjo pot (in kdo vé, če se ni oglasil tudi na sv. Gori), predno je začel izvrševati svoje preimenitno delo, da je očistil naše pokrajine protestantskih pridigarjev in hujškačev. Kar je sedaj Lourdes za zbegano Francijo, to je bila nekdaj za nas Sveta gora in deloma tudi Loreto.

Če že torej vsako počesčenje Matere božje pospešuje v nas sv. vero, poživljaj jo bode gotovo še najbolj sv. rožni venec, ako ga lepo molimo.

3. Sv. rožni venec utrjuje in poživlja v nas sv. vero tretjič s tem, ker nam kaže Marijino vzorno vernost. Kakor se je namreč Marija odlikovala v vseh čednostih, tako nam je tudi še posebej vzgled v sv. veri.

Ko je Marija obiskala svojo teto Elizabeto po angeljevem oznanjenju, je sv. Elizabeta blagrovala Marijo zaradi tolike sreče, da je od Boga odbrana za Mater božjo. In zakaj jo najbolj blagruje? Svoje navdušeno poslavljenje konča s temi-le besedami: »In blagor ti, ki si verovala, ker spolnilo se bo, kar ti je povedano od Gospoda« (Luk. 1, 45.). In zares, stokrat blagrovana ona vera Marijina, ki je njej prinesla neslišano čast, da je postala Mati božja, nam pa neskončno dobroto zveličanja našega! Eva se je v raju pregrešila prav za prav zato, ker jo je satan najprej pripravil ob vero, da je njemu bolj verovala kakor Bogu. Prva stopinja

k pogubi je bila nevera; zato je morala tudi vera biti prva stopinja k rešenju in — Marija je storila to junaško stopinjo. Ko je angelj Mariji oznanil, da hode mati Sinú božjega, pač ni mogla razumeti, kako bi bilo to mogoče; a verovala je angeljevim besedam in ponižno rekla: »Dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi!« In od te besede je bilo odvisno rešenje vesoljnega človeštva.

Kako lepo nas torej uči Marija precej v pričetku sv. rožnega venca, kaj se pravi, trdno verovati. Kakor hitro spoznamo, da je kaj od Boga razodeta resnica, ne preostaja nam družega, kakor reči: »credo — verujem!« četudi ne moremo s svojim slabim umom razumeti.

Zgodilo se je, kar je bil angelj oznanil; v Betlehem nas popelje sv. rožni venec. Tu vidimo Marijo, ki z vernim prepričanjem klečé moli svoje božje Dete v jaslicah. Po zunanje je Dete kakor druga deteta, le da je še ubornejše; a Marija vidi z očesom žive vere v njem veličastnega Boga, Kralja nebes in zemlje; saj ji je poslanec Božji rekel: »Sveto, katero hode iz tebe rojeno, bo Sin božji imenovano.« Bog jo pa tudi s čudežem potrди v veri. Marija sliši angelje prepevati: »Slava Bogu na višavi!« vidi pobožne pastirce priti, kateri ponižno molijo malega Jezusa in veselo pripovedujejo, kako je bil angelj iz nebes jim prišel povedat, da je to Dete, v plenice povito v jaslicah ležeče, Kristus Gospod, Odrešenik sveta. Kmalu pridejo tudi sv. trije Kralji molit Jezusa. Kako častitljivi se morajo Mariji zdeti ti preblagi Modrijani, ki ravno to verujejo, kar oná veruje, ki molijo božje Dete, kakor ga ona moli. Predragi! kakor je Bog Marijino vero podpiral s čudeži, tako je tudi s čudeži v veri potrjeval vernike vseh časov. Tudi v naših časih se čudeži godijo zlasti na Marijino priprošnjo, da nikomur ni pretežko verovati, če ima le dobro voljo, in da nobeden se ne bo mogel izgovarjati, kateri noče verovati.

Mnogovrstno je bila Marija še v veri potrjena, kakor nas še dalje uči sv. rožni venec. Teta Elizabeta jo je častila kot Mater božjo in jo je blagrovala zavoljo njene vere; starček Simeon veselo na srce pritiska njeno božje Dete in si takoj smrti želi, da so le njegove oči videle Odrešenika sveta; in nad vse srečno se čuti, ko iz ust dvanajstletnega Jezusa samega sliši, da je Sin božji, in da tempelj je hiša njegovega Očeta. Tudi mi imamo dovolj dokazov za sveto vero, če si jih le hočemo poiskati in k srcu vzeti.

Velike poskušnje je morala še prestati Marijina vera, kakor nas uči žalostni del sv. rožnega venca; a nikdar ni omahovala; tudi pod križem, ko je bil njen Sin v največji zapuščenosti, je junaško stala in verovala.

Ta junaška vera pa jej je bila stoterno poplačana, kakor nam kaže častitljivi del sv. rožnega venca; kar je poprej tako trdno verovala, zdaj tako veselo gleda, tako rajsko srečno vživa kronana Kraljica nebes in zemlje poleg Jezusa v neskončnem veselju v sv. nebesih! — Predragi! če se ti morebiti sedaj zdi težko verovati to ali ono resnico, ker je ne moreš umeti, počakaj nekoliko trenutkov, poskušnja bode kmalu minula — le trdno veruj in zvesto živi po svoji veri, tudi tebi se bode vera spremenila v rajsko-veselo gledanje!

4. Tudi vsebina sv. rožnega venca nas v veri potrjuje in poživlja. Že križ, ki ga pobožno naredimo, je odlično znamenje naše sv. vere; potem navadno molimo ali obujemo apostolsko vero, ki obsega na kratko vse poglobitve verske resnice. Včasih se še pred rožnim vencem moli češčenasimarija s prošnjo, da bi nam Jezus pomnožil našo vero.

Nobena reč nam pa vere tako ne poživlja, kakor pobožno premišljevanje; in ravno to najbolj želi sv. cerkev, da bi premišljevale molili sv. rožni venec, in v ta namen so odbrane najlepše skrivnosti iz Kristusovega življenja in lepo izvršene v trojni rožni venec.

5. Kako zeló da sv. rožni venec pospešuje in poživlja sveto vero, nam slednjič kaže zgodovina in vsakdanja skušnja. Najslavnejši papeži, škofje in mašniki so bili in so prijatelji rožnega venca; najodličnejši vojskovođe, umetniki in veljaki v raznih stanovih so čislali in pridno molili sv. rožni venec. (Izgledi.) Blagor družini, kjer redno vsak dan molijo sv. rožni venec; blagor duhovniji, kjer se po vseh hišah vsak večer blagodejno razlega molitev sv. rožnega venca! Kadar pripelje verni oče ali bogoljubna mati v mesto svojega sina v šolo, ju najbolj skrbi, kje bi se mu poiskalo varno stanovanje. In še-le takrat, če slišita zagotovilo: »Pri tej gosposdinji se vsak večer moli sv. rožni venec«, se utolažena in brez skrbi vrneta domov.

Ménim, da ste zdaj popolnem prepričani o tem, kako zeló sveti rožni venec pospešuje in poživlja našo vero. Ker nam je izmed vseh potrebnih rečij najbolj treba žive vere za pošteno

življenje, poprimite se tega izvrstnega pomočka — sv. rožnega venca. Smem vam obljubiti: ako boste vsak dan pobožno molili sv. rožni venec, boste gotovo ohranili najdražji zaklad — sv. vero; pošteno in srečno, pa plodonosno bode vaše življenje, lahka in srečna tudi vaša smrt. Amen.

2. Marija rešiteljica iz vic.

Gospod se je razsrdil in je hlapca izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Mat. 18, 34.

A. 1. Ljubi Jezus je tako milo in prijazno razlagal božje nauke, toliko ljubeznivo je pridigoval, da so se trume kar za njim gnjele poslušat njegove pridige. Nekega dné se zbere neizmerna množica ljudij in ogromno število farizejev; Jezus pridiga o molitvi in stanovitni prošnji v priliki nadležnega prijatelja; ozdravi obsedenega mutca ter pripoveduje, kako se je satan vrnil; farizeji so kleli in mrmrali, neka žena pa na ves glas zakriči, govoreča: »Blaženo telo, ki te je nosilo, in prsi, katere si užival.« (Luk. 11, 27.) Tako je ta pobožna žena proslavljala preblazeno mater Jezusa Kristusa, Marijo Devico.

2. Sv. cerkev nam ravno isto priporoča ter želi, naj bi tudi mi slavili preblazeno Marijo Devico. Zato je zapovedala različne godove Marijine; določila je posebne dni za Marijino slavo. Tako imamo danes prelepi god Marije Device rožnivenške, da jo preslavljamo in poveljučujemo. In zakaj pa Marijo toliko častiti, toliko se ji priporočevati?

3. Nedeljski sv. evangelij govori o nebeškem kraljestvu, o kralju, o hlapcu, nad katerim se je Gospod razsrdil in ga izdal trinogom, dokler ne poplača vsega dolga. (Mat. 18, 23—35.) Huda ječa vic nas čaka, Marija nas rešuje, zato jo toliko radi častimo s sv. rožnim vencem. Marija je naša rešiteljica iz vic! Da bomo tudi mi v društvu in samoti radi povzdigovali naši rešiteljici slave glas, pomislimo danes dve reči: 1. Našo ječo; 2. našo rešiteljico.

Bodi češčena, Kraljica sv. rožnega venca!

B. 1. Ljudje živijo brez skrbi; uganjajo hudobije, kakor da bi ne bilo nobene kazni ali odgovornosti za nje. To pa je zelo krivo in nevarno, ker ljubi Jezus nam danes pravi, da nas čaka:

a) ječa. — Jezus govori: Nebeško kraljestvo je podobno kralju . . . hlapec grozno zadolžen . . . izročil ga je trinogom ali beričem, ki jetnike mučijo in pazijo na-nje. Zdi se mi, kakor da bi nam sv. katoliška cerkev hotela reči: Ti slabi kristijan, boš prej moral iti v ječo med mučence v vice, predno prideš v nebeško kraljestvo. Vsaka ječa je huda, tudi ta je strašna, ker cerkveni očaki učijo, da vice so grozno žareče, in duše hudo tam trpijo. In v tej grozni ječi bo treba pokoro delati, dokler ne poravnamo poslednjega novčiča. Tako nas Jezus uči: *Gospod se je razsrdil in je hlapca izdal trinogom, dokler ne poplača vsega dolga.* (Mat. 18, 34.)

In v to grozno ječo zabresti je b) celó lahko. — Ti si menda misliš — »deset jezer talentov se pač ne morem zadolžiti!« Ljudje ti še ne posodijo toliko, ne zaupajo ti toliko; pa pri Bogu more tvoj dolg prav visoko nakipeti. Če vsak dan storiš le jeden mali greh — pa sveti Duh pravi: *Pravičnik pade sedemkrat* (Prig. 24, 16.) — če vsak dan učiniš sedem malih grehov, koliko se tega nabere v 20, 30, 50, 70 letih tvojega življenja! Prah je droben, pa kako na debelo se ga naleže na omaro, če je letoma ne obrišeš. Lahko tedaj zabredemo v ječo vic med trinoge, ki dušo čistijo, mučijo, snažijo. Solnčna troha grešnega madeža je zadosti, da tvoja duša ne bo mogla v nebeško kraljestvo se vrniti. Saj božji Duh sam uči: *Nič omadežanega ne pojde vanj, tudi nič, kar gnusobo dela in laž, ampak le tisti, ki so zapisani v Jagnetovih bukvah življenja.* (Raz. 21, 27.) Zdaj bomo drugače mislili in sodili, da je lahko v to ječo zapasti, da je ondi mnogo ubogih jetnikov, ki milo jočejo in prosijo za pomoč. Zdaj si bomo pa tudi radi zapomnili, da ta ječa je prav za prav le za nas, ako se je prej ne rešimo. In kdo nas reši vic? Že sem vam povedal, da ravno Marija svetega rožnega venca je:

2. Rešiteljica iz vic, kar hočemo še kratko premisliti. — Dušnih in telesnih sovražnikov ima človek obilno; želijo nam našo pogubo in prežijo na našo dušo, kakor to že kralj David čuti in popeva: *Ako bi Gospod ne bil z nami, ko so se ljudje vzdigovali zoper nas, bi nas bili morda žive požrli; ko se je njihova jeza togotila zoper nas, bi nas bila morda voda požrla; ko je naša duša skozi derečo vodo hodila, bi morda bila šla naša duša skozi neprenesljivo vodo. Hvaljen bodi Gospod, ki nas ni dal v rop njihovim zobem. Naša duša je oteta kakor vrabelj iz zanjke lovcev; zanjka je pretrgana, in mi smo rešeni. Naša pomoč je v imenu Gospoda, ki je vstvaril nebo in zemljo.* (Ps. 123.)

Iz naših preobilnih nadlog α) telesnih rešiteljica je Marija Devica svetega rožnega venca. Naj kratko omenim le samo povod in začetek današnjega goda, ki nam prelepo kaže Marijo Devico rešiteljico iz ječe; grozni naval Turkov zoper kristijane, krvavi boj pri Lepantu. Bratovščina rožnivenška po vsem svetu prosi Marijo za pomoč; papež Pij V. jočejo, molijo, blagoslavlja jo kristijane; slavna zmaga kristijanov 7. okt. 1571, ravno današnji dan; Turki so zgubili 31 tisoč vojakov, 200 bark, 50 tisoč sužnih kristijanov je oproščenih.

Pa tudi iz nadlog β) dušnih Marija rešuje svoje ljubčke — ona je rešiteljica iz vic — tistim, ki rožni venec radi nosijo, molijo, kakor tudi tistim, za katere ga mi molimo.

Neki drznež je šel mlade postojne lovit, ki so nad globokim prepadom na skali v gnezdu čepele. Previdno se je prepasal z vrvjo, ki jo je zgoraj privezal za neko drevo. Ko se gnezdu čez pečino bliža, prifrči stari orel, drzneža opraska po licu, ga nabije s perutami po glavi, da revež brez zavesti visi nad globokim breznom. Njegov tovariš ga na vrvi izvleče in reši. Tako Marija na vrvi sv. rožnega venca rešuje in vlačí uboge verne duše iz globoke ječe vic ter jih potegne k milemu Bogu v nebesa. To nam kaže podoba rožnivenške Marije Device, ki čislo spušča v vice, duše ga lovijo, zgrabijo in nebeška Kraljica jih izvleče ali reši. Saj iz Marijinih ust doní zagotovilo: *Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.* (Prig. 8, 35.) Kakor je Marija za pobožno nošo sv. škapulirja zveličanemu Simonu Štoku obljubila sobotni privilegij, da bo namreč takoj prvo soboto po smrti prišla po škapulirčanovo dušo in jo izpeljala iz vic, tako je tudi gotova resnica, da rožnivenška Marija Devica na pomoč in tolažbo v vice prihiti tistim, kateri so sv. rožni venec radi molili, ali za katere ga mi molimo. Saj je sv. cerkev na molitev sv. rožnega venca naložila največ odpustkov. Ves dolg je hitro poravnan, ako bo ljuba rožnivenška Mati božja za nas posredovala pri ostrem sodniku Jezusu Kristusu.

C. Pri Veliki Lanči 15. jun. 1883 so našli mrtvega popotnika. Nihče ga ne pozna, brez denarjev je in brez domovnice. Pri njem so našli nožek, cevko za smodke in pa čislo ali rožni venec . . . Ljubi kristijan! kadar se od doma spravljaš, ne pozabi rožni venec seboj vzeti. Moli ga rad, vselej in povsod, da si poravnaš svoje

dolgove pred Bogom. Molimo ga za-se in za svoje sorodnike, posebno pa za uboge verne duše v vicah, naj bi ljuba Marija Devica stopila tje v vice in vse rešila in vse pripeljala v nebeško kraljestvo! Amen.

Simon Gaberc.

Dveindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Človek, pomisli, kaj veljaš!

Čegava je ta podoba? Mat. 22, 20.

»Čegava je ta podoba?« vpraša Zveličar v današnjem evangeliju hinavske farizeje, ko mu pokažejo davčni denar. Kristijan! vprašaj tudi ti sebe: čegava podoba sem pa jaz? — Vedi, da tudi ti si podoba, in sicer tvoja duša je podoba božja. Ko je Bog človeka vstvaril, vstvaril ga je po svoji podobi. Sveto pismo pravi (Mojz. 27.): *In Bog je vstvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je vstvaril.* Tvoja duša je torej podoba božja. Tvoja pamet je podoba božje pameti, tvoja volja je podoba božje volje. Glej, kako bi moral skrbeti, da bi ti po svoji duši vedno podobniši prihajal neskončno popolni prvotni podobi svoje duše — Bogu! *Pa oh, sramota, kliče sv. Brnard, za telo, za posodo gnjilobe, vedno skrbiš, za podobo božjo pa ne skrbiš! Zakaj se ponižuješ do najnižjega, ko si rojen za najvišje, te vprašuje sv. Ksaverij? Kdo pa dela tako? Grešnik, ki podobo božjo zopet z grehom oskrunja in zavalja, katero je Kristus s svojo krvjo očistil in opral. — Odkod pa pride, da premnogi kristijani tako malo skrbé za neumrjočo dušo? To prihaja večinoma odtod, ker ne vedó, ali nočejo spoznati, koliko vredna je človeška duša! Zato vam hočem danes popisati le p o t o, vrednost in ceno človeške duše, da spoznate, da ste tudi vi dosedaj premalo skrbeli za tako dragoceno stvar.*

Nemogoče je popisati, koliko lakote in žeje, mraza in vročine, truda in dela, zasramovanja in obrekovanja, železja in ječ, bičev in tezavnic, grozovitnih smrti na gromadah in z mečem so prestali apostoli in njihovi zvesti nasledniki, ki so razširjevali križem svetá sveto vero. Lahko so o sebi rekli, kar je govoril sv. Pavel, poslavljaje se v Miletu od cerkvenih starašin, mašnikov in škofov: *Vi veste, kako nisem nič odtegnil koristnega, da bi vam ne bil oznanil, in vas učil očitno in po hišah . . . Sedaj grem v Jeruzalem*

in sv. Duh mi pravi, da me ondi čakajo vezi in britkosti. Ali nič se tega ne bojim, tudi svojega življenja ne cenim dražjega, kakor sebe, (kakor zveličanja svoje duše), da le dokončam svoj tek, in službo besede, ki sem jo prejel od Gospoda Jezusa, da pričujem evangelij milosti božje. (Dj. ap. 20, 18—24.) Ako pa vprašamo, kaj je gnalo te apostolske može, da so vse to trpljenje in celó smrt prestali, moramo reči: spoznali so, kako lepa in kolik o vredna je človeška duša! Tudi, vi, dragi poslušalci! si iz tega, kar vam hočem povedati, vzemite k srcu lepoto in vrednost svoje duše.

I. 1. Če premišlujem ljudi in vidim, da živé, kakor ob času vesoljnega potopa, so dobre volje, jedó in pijó, se ženijo in možé ter so vsi vtoplejeni v vžitek tega sveta, moram se pač vprašati: Bog vé, če ti posvetnjaki kaj vedó in mislijo, da imajo razven telesa še imenitnejši del, namreč neumrjočo dušo, — ki je toliko lepša memo telesa, kolikor lepša so nebesa memo zemlje? — Poglejte le mrtvo človeško truplo, kako je ostudno in nagnjusno! Oči ima, pa ne vidi; ušesa, pa ne sliši; počutke, pa ne čuti; roke in noge, pa jih ne gane; čelo je odrevenelo, oči so udrte, nosnice krvave, ustnice očrnele in iz vsega trupla puhti smrad, da, kdor blizo njega pride, ne more sopsti. Odkod ta gnjusoba? Glejte, duše nima. Da živiš, da čuda božjega stvarjenja premišljuješ in ogleduješ in strmiš pred božjo mogočnostjo, da duhaš vonjavo cvetlic, čuješ petje in žvrgolenje ptic, da okušaš sladkost jedij in pijač in čutiš vtis prijetnih dišav, da se giblješ, premikaš in hodiš, — za vse to se imaš duši zahvaliti. Duša je božji dih, je duhovno bitje, ki ti daje življenje, je po božji podobi vstvarjena in za večno zveličanje odmenjena, ima um, spomin in prosto voljo. *Le malo pod angelje si ga ponižal*, pravi kraljevi prerok, *in ga postavil nad dela svojih rók.* Tako je vstvaril Bog človeka!

2. Zlasti pa je duša v stanu posvečujoče milosti božje lepša memo vseh stvarjenih krasot. Povzdigni kviško svoje oči in poglej zlato solnce! kaj more pač lepšega biti? Kadar se na jutro prikaže s svojo svetlobo, pri tej priči ugasnejo in se poskrijejo vse druge nebeške luči. Ako njegovi žarki obsijejo kako zrkalo, ali zlato, ali drago kamenje, da, če padejo na kaplje jutranje rose, utrinjajo se v toliki lepoti in svetlobi, da kar pogled jemljó našim očem. Vendar pa pravi sv. Bonaventura, da bi duša v posvečujoči milosti božji tisočkrat bolj razsvetljevala zemljo, kakor solnce! — O, kako lepa mora toraj biti! Mislite si nebeški Jeruzalem, prebivališče živega Boga, kakor ga nam popisuje sv. Janez v skrivnem

razodenju. Vrata, tla in stene so iz najčistejšega zlata, iz safirov, smaragdov, biserov in dragih kamenov. V kaki nepopisljivi svetlobi žari pač to poslopje božje, ker ga ne razsvetljuje posvetna luč, temveč božje veličastvo! Pa vendar pravi sv. Brnardin S.: *Ako bi bilo tudi toliko nebes vstvarjenih, kolikor je vodenih kapljic, bi se vendar vsa njihova lepota skupaj ne mogla meriti z lepoto ene same duše, v stanu posvečujoče milosti božje!*

3. Da, lepota duše pravičnega je tolika, da se jej Bog sam čudi: *Kako lepa si, prijateljica moja, kako lepa si*, ter se ž njo zaročuje v ljubezni, rekoč: Zaročujem se s teboj po pravičnosti in sodbi, po milosti in usmiljenju! — Ako bi ti slišal novico, da si je prvorojeni sin mogočnega kralja ali cesarja, kot naslednik vladarstva, za svojo nevesto izvolil hčer priprostega pastirja, gotovo bi si mislil, kako lepa, krasna in zala mora pač ta hči biti! Ako torej rečem, da si Kristus sam dušo pravičnega izvoli za svojo nevesto in se z njo zaroči na duhovni način, potem lahko presodiš iz tega, da lepota pravične duše prekosi vse zemeljske lepote. In kakor nevesta po zaročitvi z imenitnim gospodom pridobi na časti in veljavi, če je tudi iz nizkega stanú in rodú, ter prejme vse prednosti in pravice svojega visokega ženina, tako postane tudi z Bogom zaročena duša gospa in kraljica nebeška! Ako me torej vprašaš, kaj je Boga nagnilo, da je dušo iz suznjega stanú povzdignil v stan prostosti in celó do svojega sedeža? ti odgovarjam: To je storil zaradi njene lepote!

Mislím, da ste me razumeli, kako lepa je človeška duša v stanu milosti božje; hočem vam torej sedaj še pred oči postaviti njeno neskončno ceno in vrednost!

II. 1. Ceno in vrednost svoje duše spoznaš, kristijan, iz tega, ker je p o d o b a b o ž j a. Ozri se na velikanska in ogromna dela, ki jih je Bog vstvaril. Ni bilo ne neba, ne zemlje. Pa poglej sedaj zemljo, tu znižano v prijetne doline in ravnine, tam povišano v velikanske gore in strme snežnike; tu jo pojé studenci in potoki, tam namakajo reke, jezera, morje; tu so razprostrene, s cveticami obsejane dobrave, tam prijazni senčnati logi. Poglej neizmerno plan morja, sedaj tiho, gladko in mirno, sedaj zopet šumeče in peneče, polno mnogoterih živalij. Poglej nebes. O kako zal je v tihi noči, razsvitljen od milijonov in milijonov prižganih kresov, ki se gredoč po svojih tirih tako lepo utrinjajo in nam prijazno nasproti migljajo! Kako krasen je jasen dan, kadar ga orumeni jutranja zarija in pozlatí solnce veličastna luč! Pač lahko je rekel

Mojzes: *Videl je Bog vse, kar je naredil, in bilo je prav dobro!* A vendar je videti, kakor bi Bog z vsem tem še ne bil zadovoljen in bi si zmišljal še kaj lepšega vstvariti. Zato reče: *Naredimo človeka po svoji podobi in enakosti.* Med tem torej, ko je Bog ob stvarjenju družih rečij le rekel: *Bodi!* in je bilo — pravi pri človeku: *Naredimo!* — Si li moreš misliti lepšo in dražjo podobo memo človeške duše, katera je vstvarjena po božji podobi? Če me torej vprašaš, koliko je vredna človeška duša, te vprašam tudi jaz: Koliko vreden je Bog? Glej! človeška duša je njegova podoba!

2. Duša ima neskončno ceno in vrednost tudi zato, ker je edina. Saj nam je to, kar imamo edinega, posebno ljubo in drago, naj že bo edini sin, edina hči, edini prstan, ali edini denar. Mislimo si namreč: To edino imam, in če to zgubim, morebiti kaj tacega več ne dobim. Zato moram skrbno varovati, da ne pridem ob to edino. Ako imajo stariši le edinega sina ali edino hčer in nimajo upanja, da bi jih kaj več od Boga prejeli, o kako presrčno ljubijo to svoje edino dete, kako pazijo nanj, kako mu strežejo in ga povsod za roko vodijo, ker se vedno zanj bojé. Bog varuj, da bi se ga kdo dotaknil, ali mu kaj žalega storil! Če zboli, brž je vsa hiša po konci, zlasti mati noč in dan ne zatisne očesa, noč in dan se ne gane od njegove postelje, da svojega ljubčka v kaki reči ne zamudi. In ako se vendar-le primeri, da ga Bog vzame, oh, kolika nesreča, kolika žalost, koliko joka in tarnanja! Iz tega vidite, kako ljubo nam je edino, in kdor edino zgubi, vse zgubi! — Pa če bi tudi imeli več duš, vendar bi po besedah sv. Krizostoma morali slehrno tako ceniti, da bi je po nobeni ceni ne pogubili. Kaj ne, saj imaš dve roki, dve nogi, dve ušesi. Če bi pa kdo prišel in bi rekel: Tu imaš 1000 gld. ali kolikor sam hočeš, da mi daš eno svojih rók, nóg ali ušes, ali bi si ne mislil, da tak človek nori, da ni pri zdravi pameti, ker roka, noga ali oko vendar niso za noben denar na prodaj. Če pa pravi Kristus: *Ako te pohujša tvoja roka, ali noga, odsekaj jo in vrzi jo od sebe; ako te pohujša tvoje oko, izderi je in vrzi od sebe; zakaj pa? zato, pravi, ker ti je bolje z eno roko ali eno nogo ali z enim očesom iti v nebeško kraljestvo, kakor pa dve roki, nogi ali očesi imeti, pa vrženemu biti v večni ogenj!* — ker je duša neskončne vrednosti!

3. Kolike cene in vrednosti je človeška duša, te uči Sin božji, ki je tvoj Odrešenik in Zveličar. Vprašaj angelje, koliko velja človeška duša. Glej, kako jo ljubijo, varujejo, zanjo skrbé,

noč in dan spremljajo po vseh njenih potih; kako njene molitve, zdihljeje, solze in vsa njena dobra dela v zlatih posodah nosijo pred sedež božji. — Vprašaj očake in preroke in prerok ti v njihovem imenu odgovarja, da omaguje in se mu srce žalosti topi, ker vidi, da hudobneži božjih postav ne dopolnjujejo, ter tako pogubljuje svoje duše. — Vprašaj apostole, kako cenijo človeško dušo, in sv. apostol Pavel ti odgovarja: Želim, ako bi mogoče bilo, biti pogubljen in odločen od Kristusa, da le zveličam svoje brate! — Vprašaj mučence, ki so rajši najhujše muke prestali, kri in življenje dali, kakor škodo trpeli na svoji duši. — Vprašaj spoznavalce in vse zveste služabnike Božje, koliko jim velja človeška duša? Glej, kralji in cesarji, mogočni te zemlje so kraljeve sedeže, palice in krone odložili in se umaknili v tiho samoto, da bi ložje in varniše skrbeli za zveličanje svoje duše! — Naposled pa pravi sv. Evzebij: Če ne verjameš Stvarniku, verjemi Odrešeniku. Vprašaj ga, zakaj je prišel iz nebes, zakaj se je rodil v hlevu, zakaj jokal v jasicah, zakaj se potil v delalnici? — Štej ure — pravi sveti Avguštin, njegovih 33 let, zdihljeje, ki so prišli iz njegovih prs, solze, ki jih je prejokal, misli, ki jih je imel, besede, ki jih je govoril, tepeže, ki jih je prejel, trnje, ki je bilo vanj zabodeno, žeblje, s katerimi je bil pribit, krvave kaplje, ki jih je točil; pre-mišljuj hlod križa, na katerem je visel, svoje življenje zdihnil, svojo dušo dal za tvojo dušo. Vse to ti glasno kliče: Glej neskončno ceno svoje duše! Ne pozabi torej besed Kristusovih: *Kaj ti pomaga, ako ves svet pridobiš, ako pa škodo trpiš na svoji duši!*

Iz vsega tega, kristijani, lahko spoznate, če le hočete spoznati, neskončno lepoto in veljavo svoje neumrjoče duše! Prizadevajte si torej, kolikor se dá, da jo rešite, ter nadomestujte, kar ste dosedaj zamudili. Stariši, premislite, koliko ste vi zamudili storiti za svoje duše in duše svojih otrok! Vi redite otroke večinom le za minljivi svet. Mnogim starišem je le to mar, da bi otroci hitro odrastli in jim pomagali delati; da bi pa tudi lepo Bogu služili, zato jim ni mar. Drugim zopet le to vrè po glavi, da bi svoje otroke spravili v boljši in imenitnejši stan; če imajo pa k temu tudi potrebne lastnosti, in da bi jim potrebni poduk preskrbeli, to jih ne skrbi. — Vi mladeniči si stanove zbirate, pa se nikdar resno ne vprašate, v katerem bi mogli več dobrega storiti in se ložje zveličati, temveč le gledate posvetnega premoženja

dobiti, da bi več dobrega zavžili, ne pa zato, da bi več za božjo čast ali dobre namene storili; vsi ti imajo le denar in trebuh za svojega Boga! Pozemeljski prah je njihovo poželenje, pregrešno veselje njihova goljufna sreča, — po smrti pa večno pogubljenje njihov delež, ker niso nikdar hoteli spoznati neskončne cene in vrednosti svoje duše, da bi edino le za njo skrbeli, in si niso hoteli k srcu vzeti Jezusovih besedij: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih!* Amen.

Andr. Šimenec.

2. Izpraševanje vesti.

Čegava je ta podoba in napis?
Mat. 22, 20.

A. 1. Mili Jezus umirajoč zdihuje na sv. križu, govoreč: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo. In ko je to izrekel, je dušo izdihnil.* (Luk. 23, 46.) Tako je nam pokazal, kam moramo mi ob smrti svojo dušo poslati — v roke nebeškega Očeta, dati jo Bogu, odkoder smo jo dobili.

2. To je resnoben opomin Jezusov v današnjem sv. evangeliju (Mat. 22, 15—21.). Grešniki Jezusa skušavajo; on spozna njihovo zvijačo; vzame denar v svoje roke, ki tukaj pomeni našo dušo, ogleduje ga in jih vpraša: »Čegava je ta podoba in napis?« Ko so mu pa morali odgovoriti, da je cesarjeva, zapové jim: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi na Boga ne smete pozabiti — dajte Bogu, kar je božjega — svojo dušo.

3. Za dušo bomo skrbeli in jo Bogu dali, ako jo dobro ogledujemo in spoznamo; ako jo gostokrat takorekoč vzamemo v roke in se mnogokrat ali vsaj vsaki večer vprašamo: »Čegava je ta podoba in napis« na lieu naše duše? kar se zgodi v izpraševanju vesti. Zato vam mislim danes govoriti o izpraševanju vesti.

B. Vest je znotranji božji glas, ki nam pravi, kar smo dobrega ali hudega storili. Dobra vest je največja blaginja v našem srcu, huda vest pa za grešnika: 1. največja nadloga.

Ponoči od 8. na 9. julija leta 518 je nad Carigradom razsajala grozna burja; blisk na blisk, tresk na tresk straši grešne Turke. Tudi hudobnemu cesarju Anastaziju se predrami grešna vest ter mu očitava, kako krvavo je katoličane preganjal, goljufal, moril; kako je lagal, krivo prisegal, Kristusa preklinjal. Ves preplašen,

kakor brezumen leta po izbah, pa nikjer se ne čuti varnega. Končno se skrije v temno čumnato, kjer so ga po dokončani burji našli mrtvega. Bržkone ga je huda vest in grozni strah pred razžaljenim Bogom — umoril.

Krvavi trinog, rimski cesar Neron, je hudobneže našuntal, da so zadavili njegovo mater Agripino. Huda vest je grozovitneža grizla, akoravno mu je ljudstvo, starašinstvo in vojaštvo častitalo in ga hvalilo. Nikoli ni imel pokoja; krvava podoba umorjene matere mu je vedno pred očmi, hudi duhovi ga povsod bičajo in žareče pušice pekla ga grozno žgejo. Tako hudo vest pomiri:

2. pobožno izpraševanje. Tudi kralja Davida je pekla huda vest zaradi storjene hudobije; pomiril se je pa, ko je svoje grehe pregledaval in Boga prosil za odpuščenje! *Spomni se, Gospod!* tako je molil, *svojega usmiljenja in svoje milosti, ki je od vekomaj. Ne spominjaj se grehov moje mladosti in moje nevednosti. Po svoji milosti se me ti spominjaj zavoljo svoje dobrote, o Gospod! Gospod je dober in pravičen, torej daje postavo njim, ki grešijo na potu.* (Ps. 24, 6—8.) In v takem pobožnem premišljevanju ali izpraševanju je našel mir, tolažbo, zaupanje.

Kralj Ecehija se je v prevzetnosti pregrešil zoper Boga, kazen ga brž zadene in vrže na bodočo postelj hude bolezn; še bolj ga je žgala in mučila huda vest v grešnem srcu, zato se je obrnil k Bogu, ter pravi: »Vpričo tebe bom premišljeval vsa svoja leta v bridkosti svoje duše. Gospod! ako se tako živi, in je v takem življenje mojega duha, pokori me, in oživi me. Glej, v miru je moja najgrenkejša britkost.« (Iz. 38, 15—17.)

Na boleštni postelji, takrat pride človeku vse na pamet; že davno pozabljene pregrehe se nam zopet žareče prikažejo. Takrat imamo čas misliti na večnost, na smrt, na sodbo; takrat vzame grešnik božji denar — svojo dušo — v slabe roke ter jo ogleduje in premišljuje: »Čegava je ta podoba in napis?« (Mat. 22, 20.) Da, podoba je sicer božja, pa napis je od satana in za satana. Hudi duh jo je celó začrčkal, pokvaril, napisal ji je vse mogoče hudobije ter jo je oskrnil za večno zavrženje. In tako premišljevanje ali izpraševanje vesti še premnoge predrami v zadnji bolezn, da se spreobrnejo, da postanejo mirni ter si svojo vest

3. očistijo v dobri spovedi. Dokler v pëti trn imaš, ne bo dobro; dokler te huda vest grize, ni mira, sreče, zveličanja. Treba je bodeči trn greha iz srca izdreti, pri čisti spovedi svojo vest oznažiti, da se mir in milost božja vrne v našo dušo. Vstal bom, je rekel zgubljeni sin, šel bom k očetu in rekel: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe. (Luk. 15, 21.) In ubogi grešnik je milost našel. Spoved je sicer težavno delo, pa ne boj se je. Ona ti bo osnažila tvojo dušo, da postane zopet lepa, leskeča

podoba božja; ona ti bo pomirila tvojo vest, ki je oživela v po-božnem izpraševanju; ona ti bo pomagala dati Bogu, kar je božjega: tvojo dušo.

C. Jutri imamo god sv. Terezije. Ona je za svojo dušo lepo skrbela, da bi jo zopet Bogu izročila. Zato jo je vsak dan ogle-dovala: »Čegava je ta podoba in napis?« — In kar je na svoji duši zapazila slabega in nebožjega ob izpraševanju svoje vesti, skrbno je vse postrgala, osnažila v skesani spovedi. Zato je pa tudi njena duša ob času ločitve se v podobi belega golobčka vzdignila k nebeškemu Očetu. Tako skrbimo tudi mi za svojo neumrjočo dušo, da jo bomo Bogu izročili. Ogledujmo jo marljivo; in če še ni zadosti lepa božja podoba v nji, in če še napis ni celó za Boga — tedaj pa le skrbno izprašujmo svojo vest pri mrtvaški sveči, in kar nam ona očitava, se v obžalovalni spovedi natanko zatožimo. Naj se naša duša, očiščena božja podoba, veselo vzdigne k nebeškemu ženinu Jezusu Kristusu! Amen. Simon Gaberc.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

I. Kako prihajajte s pridom v cerkev.

Danes je tej hiši zveličanje došlo.
Luk. 19, 9.

Med najimunitnejše dneve v zgodovini kake fare se mora prištevati tisti slovesni dan, ko je bila farna ali tudi kaka podružna cerkev posvečena ali blagoslovljena ter tako s posebnimi obredi odločena v božjo službo. Današnji dan se spominjamo skupno tistega dne vseh cerkvâ naše škofije, ko so bile odločene v službo božjo. Danes je god vseh cerkvâ naše škofije, zato ima ta praznik svojo osmino pri sv. maši.

Danes in skozi osem dnij se torej spominjamo tistega pre-srečnega dne, ko se je moglo tudi našim cerkvam zaklicati, kakor je nekdan Jezus hiši Cahejevi: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.* Tisti dan je zveličanje došlo od zgoraj, in od tistega dne rosi v naše cerkve zveličanje iz nebes. Tega zveličanja pa more biti deležen le tisti, kdor s pridom prihaja v cerkev. Zato vas danes podučim, kako prihajajte v cerkev, da boste prihajali s pridom.

Le pazite na vsa navodila in spolnajte jih vedno!

Srečna vas, srečna soseska, ki ima lepo hišo božjo v svoji sredi. Največji ponos je to njen, in časté se z lepo hišo božjo verniki tudi sami sebe. Kaj pa je najlepši kinč vsake cerkve? Največja lepota vsake cerkve v božjih očeh je pobožno srce kristijanovo. In da boš imel, kristijan, zares pobožno srce, prihajaj v cerkev:

1. poln svetega spoštovanja in božjega strahu.

Cerkev se imenuje hiša božja, je svetišče in dvor nebeškega kralja. *Spoštujte moje svetišče, jaz sem Gospod*, veli Bog že v stari zavezi (II. Mojz. 26, 2.). Zato kraljevi pevec govori Bogu: *Jaz pa bom zavoljo tvojega obilnega usmiljenja stopil v tvojo hišo; molil bom proti tvojemu svetemu tempeljnu v tvojem strahu.* (Ps. 5, 8.)

Bere se v četrlih bukvah kraljev (17, 25.), da je Bog poslal med Asirce, ki so prebivali v judovski deželi, a Gospoda se ne bali, leve, ki so jih pokončavali. Cerkvena tla so pač dosti svetjša, kakor posvečena zemlja palestinska. Boj se torej, kristijan, da z nespodobnim vedenjem ne zbudiš nebeškega leva. Sv. pismo nam priča, kako je Gospod Jezus Kristus kakor lev izgnal iz tempeljna tiste, ki so mu delali ondi nečast.

2. prihajaj, kristijan, v cerkev s skesanim srcem in spokornim duhom.

Če ti vest pravi, da si sovražnik božji, kako si upaš vstopiti v njegovo hišo?

Sv. Jeronim piše: *Če sem bil raztogočen, če se je huda misel v meni porodila, ali so me nočne sanje s kako nečimernostjo zbegale, ne upam si vstopiti v cerkve Božjih mučencev, ker tresem se ves na telesu in na duši.*

Marija Egipčanska je sicer poskusila, četudi vsa v nečistost in razuzdanost zakopana, pa še vsa brez spokornega duha, stopiti v hišo božjo. Toda neka skrita moč jo je zadržala trikrat; in ni mogla poprej dospeti tjekaj, dokler se ni popolnoma pokesala svojih grehov in zunaj tempeljna molila pred Marijino podobo.

Kaj mi je tedaj storiti? vprašaš morda, ljubi kristijan. Ali naj mar grešnik ne smem vstopiti v cerkev božjo? O pač, smeš, toda le s skesanim srcem, kakor evangeljski cestninar. Sv. Janez Zlatoust ti kliče: *Ti morda praviš: Jaz sem grešnik, in se ne smem približati spomenikom svetih mučencev. Jaz pa rečem: Tudi ko bi bil, pridi vendar zraven, da tam dobiš opravičenje.* Sv. Avguštin pa pravi: *Kakor neke vrste kače izmečejo poprej ves trup, predno pijó iz studenca vodo, tako naj tudi kristijan, če gre molit, poprej odloži*

vso hudobo in sovraštvo do bližnjega. Cerkev je namreč vir milosti, iz katerega pijemo z molitvijo in poslušanjem božje besede. Saj še h kaccemu upniku le takrat vstopiš mirno, če mu ali prinesesh posojeni denar, ali mu vsaj s čim zagotoviš svoje plačilo.

Prvi kristijani so že po zunanje hoteli pokazati, da prihajajo v cerkev skesani. Pred cerkvenimi vratmi so si namreč v posebnih posodah umivali roke. Namesto tega se je sedanje dni še ohranil kropilnik, ki je pri vhodu v cerkev. S tem pobožnim običajem so kristijani hoteli naznaniti dušno čistost, kakoršno zahteva sveti Pavel v 1. listu do Timoteja (2, 8.): *Hočem, da povzdigujejo čiste roke brez srda in prepira.* Kdor pa na grehe nič ne porajta in se jih nič ne kesa, zadene ga kaznujoča božja pravica, zažugana po preroku Izaiju (1, 15.): *In če tudi stegate svoje roke, vendar od vas obračam svoje oči; in če tudi pomnožujete molitev, vas vendar ne bom uslišal; zakaj vaše roke so polne krvi, t. j. grehov.*

3. prihajaj, kristijan, v cerkev z b r a n e g a d u h a.

Prevažno je opravilo, ki je imamo opraviti v hiši božji. Zato se mora tudi največja skrb in pozornost obračati na to, kako pride kdo k božji službi ali sploh k molitvi v cerkev. V cerkvi služijo Najvišjemu nevidni duhovi, tudi mi mu moramo služiti s pobožnostjo. A ne bomo mogli, če nas posvetne skrbi nadlegujejo. Zato pravi sv. Nil: *V cerkev pridi, kakor v nebesa; in ne govori ničesar in ne stori ničesar, kar po zemlji diši.* S sv. Brnardom recimo vselej na cerkvenem pragu svojim skrbém: »Ostanite tu zunaj, dokler zopet ne pridem iz cerkve.« Pri drugi priliki je menda rekel taisti svetnik cerkvenemu pragu: »Vse svoje skrbi prepustim tebi, dokler se ne znebim skrbi z Bogom.« Menda se je sveti Brnard tega naučil od očaka Abrahama. Na gori Morija, torej tam, kjer je Salomon potem postavil veličastni tempelj, hoteč darovati svojega sina, rekel je blizu vznožja gore svojima hlapcema: »Počakajta tukaj z oslom; jaz in sin greva hitro tje gori; in kadar bova zmolila, bova se vrnila k vama«. (I. Mojz. 22, 5.) Kadar hočemo mi moliti v cerkvi, moramo tudi pustiti osla zunaj, t. j. tovor in žival, ki nosi posvetne skrbi; ker tako malo, kakor neumni osel, so posvetne skrbi za cerkev. Pustiti je treba osla in tudi hlapce zunaj cerkve, pa druge posvetne reči; hočem reči: v cerkvi se ne smé misliti nanje.

Podobno se dá razlagati tudi ukaz, ki ga je dal Bog Mojzesu, govoreč iz gorečega grma, ki se mu je Mojzes hotel preveč približati: *Ne bližaj se le sem! sezuji svoje čevlje s svojih nóg; zakaj*

mesto, na katerem stojiš, je sveta zemlja. (II. Mojz. 3, 5.) Čevlji pomenijo tu posvetne misli in nizke skrbi.

Turki v svoje mošeje ne smejo nikdar stopiti obuti; mi kristijani pa bi morali to storiti v duhovnem oziru, t. j. naše misli in želje naj bi bile brez posvetne navlake. Kdor po potu ali zunaj pred cerkvijo preveč govori o posvetnih rečeh in kupčijah, tak že ne pride zbranega duha v cerkev.

4. prihajaj, kristijan, v cerkev p o n i ž e n.

Že nam ljudem je zoprn prevzetan človek, koliko bolj še Bogu, kakor nam to naznanja sv. Peter rekoč: *Vsi pa bodite med seboj ponižnega duha, ker se Bog napuhnjenim ustavlja, ponižnim pa daje milost.* (I. Petr. 5, 5.) In sv. Duh pravi v svojih pregovorih (16, 15.): *Gnjusoba je Gospodu slehrni prevzetnež.* Saj zato evangelijski farizej ni šel opravičen iz tempeljna.

Povsod je Bogu in ljudem prevzetnež zoprn, najbolj pa v cerkvi. Kaj, v cerkvi naj bi kdo prevzetoval? Tam, kamor prihajamo vsi kot berači pred Boga prosit ga: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh!* Kdo pa bi mogel trpeti ali uslišati berača, ki bi prišel gizdavo oblečen ali prevzetno govoreč prosit darú? Pri preroku Sofoniji (1, 9.) govori Gospod, *da bo obiskal (s kaznijo) slednjega, kateri ošabno pojde čez prag* (tempeljnov).

Kadar je šla sv. Elizabeta, kraljeva hči, v cerkev, dejala je vselj krono raz glavo, češ, ne spodobi se tjakaj stopiti z zlato krono, kjer Boga kažejo s trnjevo krono na glavi.

V cerkvi ni nihče velik, vsi smo majhni, četudi so nekateri postavljeni čez druge. Zakaj vsi smo pred Bogom, in v primeri z Bogom smo vsi nič, kakor tudi naše gore v primeri z nebeskimi višavami niso nič; zakaj tudi na najvišji gori nismo nebesom nič bližji in zvezde zato prav nič svetlejšje. Po noči se nam zvezde pač vidijo različne svetlobe in velikosti, toda jutranje solnce zakrije vso njihovo svetlobo in ni več poznati razločka med njimi. Tako smo tudi v božjih očeh vsi enaki v cerkvi, vsi neznatni, majhni, temni. Če bi se sicer kdo pred drugimi odlikoval n. pr. po bistroumnosti, po bogastvu, po posvetni časti, v cerkvi pred Bogom smo vsi enaki.

5. prihajaj, kristijan, v p r a v e m č a s u v cerkev in z d o b r i m n a m e n o m.

a) Kar zadeva pravi čas, opomnim le to, da je jako neotesano že pri ljudeh, če mora višji na nižjega čakati, kaj pa še-le, če kdo iz same zanikrnosti pusti Boga takorekoč čakati na-se? Ali

mar ne kaže tak kristijan, da je prišel v cerkev bolj iz navade, kot iz potrebe? Jezus je povedal nekđaj priliko o peterih pametnih in o peterih nespametnih devicah. Te so zamudile ženina in niso mogle ž njim na svatovščino. Tem nespametnim in nepaznim devicam so podobni vsi kristijani, ki iz kakoršne si bodi nerodnosti prihajajo prepozno v cerkev, in zato utegnejo tudi oni zamuditi nebeško svatovščino, kakor so one zamudile evangeljsko ženitnino. Vrata nebeška jim ostanejo zaprta. Tako se utegne pripetiti tudi tistim, ki iz navade hodijo v cerkev spat, namesto molit. Večinoma dremljejo vsakikrat eni in isti.

b) Poleg tega, da se mora hoditi o pravem času, treba je tudi pravega namena, dobrega namena. Dobri namen stori delo dobro. Naš namen v cerkvi bodi ta, da se vdeležimo neprecenljive milosti sv. maše, ali da poslušamo s pridom božjo besedo, ali da prejmemo sv. zakramente, ali da nas Jezus blagoslovi, in si Marijo, angelje in svetnike naprosimo za zveste pomočnike.

Kdor je hotel pri grških paganih vstopiti v tempelj Apolonov, zaklicali so mu nasproti: »Pazi, pazi!« namreč na to, kaj je treba storiti v tempelju. Tudi pri nas bi bilo potrebno in koristno vsacemu prišlecu posebej zaklicati: Pazi, pazi, kam greš, in česa iščeš v cerkvi, kakšen je tvoj namen!

Ko je sv. Janez Zlatoust videl necega dné silno nališpano žensko iti v cerkev, vprašal jo je: »Ali greš v cerkev plesat? Ali greš morda na svatovščino? Ali na kako razuzdano veselico? Ali si se morda prišla razkazovat? Tvoj lišp ni za molivko. Ti prideš prav za prav Boga prosit odpuščanja grehov, in sedaj si taka?«

Ko bi sv. Janez Zlatoust sedaj živel, imel bi zlasti ob nekaterih praznikih v letu prav dovolj dela pred cerkvijo in svaril bi mu ne zmanjkalo. Dobri namen se pospešuje tudi s tem, če kdo za božjo čast rad kaj podari v cerkveno pušico ali gre k darovanju. Kakor nekđaj v tempelju, tako tudi sedaj Jezus pazi, če kdo, in koliko kdo podari za bogoslužne namene.

Modri Salomon uči v svojih pridigarskih bukvah (4, 7.): *Obvaruj svojo nogo, kadar greš v hišo božjo.* Potreben je ta nauk tudi za današnje dni, ko marsikdo že prvega koraka čez cerkveni prag ne stori prav. *Obvaruj svojo nogo*, t. j. pazi na vse svoje telo, pazi na svojo dušo, da prav opravljen in pripravljen prideš v cerkev božjo. Prihajaj v cerkev poln svetega spoštovanja in božjega strahu, s skesanim srcem in spokornim duhom, prihajaj zbranega duha:

prihajaj ponižen, prihajaj v pravem času in z dobrim namenom. Potem se bo moglo reči, da si prišel v cerkev s pridom, da je tvoji duši došlo zveličanje. Milost božja in blagoslov nebeški te bota spremljala na zemlji, dokler ne boš sprejet »v Očetov dom«, »v večna prebivališča«. Amen.

Valentin Bernik.

2. Hiša božja med ljudmi.

Glej, prebivališče Boga med ljudmi,
in prebival bo z njimi. Raz. 21, 3.

A. 1. Razgovor Jezusa in Samarijanke ob Jakobovem studencu . . . Za sklep ji Jezus reče: »Žena! veruj mi, da pride ura, ko ne bote ne na tej gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. (Jan. 4, 6—21.) Bog je čisti duh, ki napolnuje ves svet, zato hoče tudi povsod častilce in molilce imeti.

2. Že prerok Malahija je napovedal, da bo Bog po vsem svetu hvaljen, da se mu bodo daritve opravljale od solnčnega vzhoda do zahoda. (Malah. 1, 11.) Zato so po vsem milem svetu hiše božje, kjer sam Bog stanuje in sprejema naše molitve in daritve. V taki hiši božji smo se danes zbrali in jaz vam veselo rečem: »Glej, prebivališče Boga med ljudmi, in prebival bo z njimi.« (Raz. 21, 3.)

3. God posvečevanja te cerkve imamo, obletnico, spomin, ko je bila ta stavba dokončana in postala hiša božja. Naj vam torej danes opišem hišo božjo: 1. pri judih, 2. pri kristijanah.

B. 1. *Bog, kateri je vstvaril svet in vse, kar je v njem, on, ki je Gospod nebes in zemlje, ne prebiva v svetiščih z rokami storjenih*, govori sv. apostol Pavel. (Dj. ap. 17, 24.) Zato so ljudje a) sprva molitve in daritve opravljali vsepovsod pod milim nebom, najrajši na gričih in bregovih. Noe svojo daritev opravi v blatu povodnji, Abraham daruje na gori, Abel pa na širokem polju; in sv. pismo nam izrazno pravi, da povsod se je Bog prikazoval med daritvami. K večjemu so prostor zavesili z velikimi plahtami zaradi vetra, dežja in dostojnosti. To je trajalo le tačas, dokler so Izraelci bili popotniki brez prave domovine, brez stalnega sedeža.

Zgodovina pa nam spričuje, da so judje b) pozneje postavili prekrasno hišo božjo. Že kralj David je imel srčno željo sezidati Bogu lepo hišo, ko moli: *Gospod! ne pojdem v šotor svoje*

hiše, ne stopim v ležišče svoje postelje, ne dovolim svojim očem spanja in svojim trepalnicam dremote in svojim sencem pokoja, dokler ne najdem kraja Gospodu, šatora Jakobovemu Bogu.“ (Ps. 131, 3—5). Pa še le njegovemu sinu Salomonu je došla sreča in milost najti mesto in prostor za hišo božjo in jo pozidati. Četrto leto svoje vlade začne Salomon Gospodu sv. hišo staviti na hribu Morija v Jeruzalemu; zbere si težake iz vsega Izraela, in sicer: 10 jezer tesarjev za cedre in hojke na Libanonu; 70 jezer strežočev; 80 jezer kamenarjev in 33 jezer nadzornikov. Dolga je bila hiša božja 60 laktov, 20 široka in 30 visoka. Vse sveto orodje je bilo iz čistega zlata, tudi žreblji so bili zlati. Sedem let je Salomon zidal tempelj. Ko ga je dodelal, zbere okoli sebe vse starašine in velikaše, da prenese skrinjo zaveze v tempelj. Na altar položi neštevne daritve. Leviti brenkajo na harpe in citre; duhovniki trobentajo; vse je pelo na ves glas; Salomon pa prisrčno moli in naziva Boga. Zdaj šine ogenj iz nebes in zažge vse pripravljene daritve. Bog pa se prikaže, in Salomonu reče: Uslišal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo: Posvetil sem to hišo, in moje oči in moje srce bo ondi vse dni in bodo pazile na tega, ki bo molil. Velikanska je bila ta hiša božja; slehrni jud je moral trikrat na leto v Jeruzalem romati Boga moliti. Tudi sv. rodbina je tje šla; pa menda le zato, da nam je pokazala, kako imenitna bode hiša božja.

2. Pri kristijanah, ki se navadno imenuje: cerkev. Ako jo ogledujemo samo od zvonaj, že bomo rekli: lepa si, cerkev kristijanov; najlepši prostor imaš v celem kraju, najlepše zidovje v celi vasi ali v celem mestu, na veselem griču postavljena. — Ali vsa imenitnost hiše božje, krščanske cerkve, je α) znotraj. Ne mislim zlatih altarjev, ne pozlačenih podob, temuč Jezus Kristus sam je krščanske cerkve največja lepota in vrednost, ki vedno tukaj prebiva v presv. altarskem zakramentu. *Glej, prebivališče Boga med ljudmi, in prebival bo ž njimi.* Jezus v hiši Caheja (Luk. 19, 1—10); to samo za čas obeda; v cerkvi pa vedno ostane, po dnevi, po noči, po zimi, do konca sveta. Res, hiša božja med ljudmi! In še le med kakšnimi? Redko so pridni, malo pobožni; navadno slabi, mlačni, grešni, neverni; zato pregovor takim pravi: Bližje cerkve, bližje pekla!

In med takimi ljudmi imaš, ljubi Bog, svojo hišo! Zakaj le neki? Zato, da v nadlogah β) vemo Boga najti. — Oče Jair je moral daleč iti, je v svoji nadlogi Kristusa težko iskal, še le čez dolgo ga je našel, dobil pomoč. (Mat. 9, 18—26.) Mi pa smo srečni; hišo božjo imamo blizo; pomoč in tolažbo lahko dobimo. *Glej, hišo božjo med ljudmi, in prebival bo ž njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in sam Bog bo ž njimi njihov Bog. In Bog bo obrisal vsako*

solzo iz njihovih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne vpitja ne bolečine. (Raz. 21, 3—4.) Res, v hiši božji dobijo pomoč žalostni, kakor oče Jair; bolniki in umirajoči, pa še celó duše pokojnikov ali mrličí, kakor mrtva deklica. — Saj sv. vera nas uči, da presveta rešnja Kri, ki v hiši božji zvirá, se razceja po celem svetu na vse ljudi, pa se med sv. mašo razliva tudi na uboge duše v vica! —

C. Nekdanji kristijani so radi hodili v cerkev, ker je hiša božja. Hodimo tudi radi v sreči, v veselju, v žalosti, v nadlogah — radi v hišo božjo! Krščanski očetje, matere, mladina, hodimo k Jezusu, ki nam bo obrisal vsako solzo. Amen.

Simon Gaberc.

Štiriindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Nagibi in ovire očitnega spoznanja vere.

Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho; temveč reci le z besedo, in moj blapec bo ozdravljen.

(Mat. 8, 8—9.)

Ko sem prebral današnji sv. evangelij, mislil sem si, kje so časi, kje so dnevi, ko niso samo kristijani, temveč tudi neverniki očitno spoznovali živo vero v Kristusa, kot vsemogočnega Sinu božjega. Dejanje ajdovskega stotnika, katero nam pripoveduje današnji sveti evangelij, občudovalo se bo, dokler se bo prebiralo sv. pismo, in sicer po pravici, ker Kristus sam se je čudil njegovi trdni in živi veri, med tem, ko se ne bere v sv. pismu nikjer o njem, da bi se bil kedaj čudil kaki reči.

Ko so mu apostoli z vrha Oljske gore z začudenjem kazali lepo jeruzalemsko mesto in tempelj, ni se ž njimi čudil, temveč je rekel: Resnično vam povem, da kamen na kamnu ne bo ostal. Ko je k življenju obudil Lazarja, ki je že štiri dni trohljiv v grobu ležal, ni se čudil temu; pa če tudi preberemo vse sveto pismo, nikjer ne najdemo zapisano, da bi se ti kedaj začudil, le današnji sv. evangelij pravi: Ko je Jezus slišal, kar je stotnik rekel, začudil se je ter rekel njim, ki so za njim šli: Resnično vam povem, tolike vere nisem našel v Izraelu. Če se je toraj Kristus sam čudil očitnemu spoznanju vere nevernega stotnika, vidi se iz tega, da

je očitno spoznanje vere posebno imenitno in Bogu dopadljivo delo. — Sedanje dni pa se vkljub temu Kristus velikokrat očitno ne spozna, marveč se očitno zatajuje; zato vam hočem danes povedati nekatere nagibe, ki nas silijo k očitnemu spoznanju vere, kakor tudi nekatere ovire, ki mnoge od tega odvračajo.

I. 1. K očitnemu spoznanju vere nas sili že ljubezen do resnice, ki jo tirja pamet sama, in brez katere je in mora biti človek sam sebi in drugim zaničljiva stvar. Človeku je že prirojeno, če je tudi hudoben, da ljubi resnico in sovraži laž. Vprašam pa: kaj je pa bolj resničnega, kot naša sv. vera? Je morda kaka resnica bolj utrjena, kot ta, da je en Bog, ki mora biti neskončno svet, moder in pravičen; da je Jezus Kristus njegov Sin, kateri je za nas rojen bil, trpel in umrl? ali da imamo dušo, katero moramo po nauku njegovem in po njegovih milostih zveličati? So li morda narurne resnice, n. pr. da je zemlja okrogla in da se vrti, bolj utrjene? In če se teh poslednjih ne sramujemo očitno spoznati in trditi, zakaj bi se pa toliko utrjenih resnic naše vere sramovali?! Že prirojena ljubezen do resnice nas torej sili k očitnemu spoznanju vere. Saj je človek tako vstvarjen, da to, kar duša misli, sovraži, ljubi ali želi, tudi po vnanjem razodeva v besedah, v obnaših in vedenju. Če je kdo v srcu žalosten, se na glas joka; če je vesel, se smeje, vriska, poje in žvižga, zakaj ti toraj tudi vere očitno ne razodevaš, če jo imaš v srcu? — Mnogo pa je takih ljudij, kateri bi v srcu in pred Bogom sicer radi bili dobri kristijani, po vnanjem pa se sramujejo take pokazati, ter se na očitnih krajih, zlasti v slabih družčinah, ali pri mizi posvetnih ljudij, še celo svetega križa in molitve sramujejo, da bi med posvetnjaki ne veljali kot abotniki ali pobožnjaki. Vera takih ljudij, kateri vedno spreminjajo svojo barvo, kateri so med posvetnimi posvetni, med pobožnimi pa zopet pobožni, ni piškavega oreha vredna. Kdor se pred ljudmi svoje vere sramuje, bi se moral pač veliko bolj svoje hinavščine sramovati! — Kakor je bila grda in ostudna hinavščina Farizejev, kateri so, v srcu polni sovraštva in napuha, po vnanjem pa hlinili ljubezen in pobožnost, ravno tako je tudi obnašanje takih ljudij gnjusno, kateri se, če tudi kaj v srcu verujejo, vendar sramujejo očitno svojo vero z besedo in dejanjem kazati, in kateri se, bodi si že zaradi boječnosti ali zaradi kakega dobička ali zgube, tako vedó, kakor bi pritrjevali zmotam in pregreham hudobnih

ljudij. Taki naj pomislijo, kar je Kristus rekel: *Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Nikar ne mislite, da sem mir prišel prineset na zemljo; ne miru, temveč meč sem prišel prineset!* (Mat. 10, 32—34.)

2. Nadalje nas k očitnemu spoznanju vere nagiba in sili tudi velika korist, katero ima očitno spoznanje za druge, in ško da, ki jo ima zatajevanje vere za bližnjega. Resnica ima posebno moč. Tudi taki, ki jo črté, morajo njeno moč in oblast občutiti. Kadar pravi kristijan izgovori krepko besedo »verujem«, mora se nevernik pretresti, kakor bi se že tehtnica božje pravice in sodbe gugala nad njegovo glavo, rekoč: *Kdor ne veruje, ta je že sojen.* (Jan. 3, 18.) — Tako se je zgodilo, kakor pisavec Socomen pripoveduje nekemu paganskemu modrijanu v prvem cerkvenem zboru v Niceji, katerega je, ko se je s škofi in mašniki modrovaje v verskih rečeh prepiral, odločna beseda neučenega moža, ki je s krepkim glasom pred njimi molil apostolsko vero, tako presunilo, da je razsvetljen od božje milosti neutegoma postal veren. Gotovo je, da veliko koristi očitno spoznanje vere, ker drugače misleče navdaja s spoštovanjem do krščanstva, vnemarne iz smrtne dremotnosti budi, verne in neverne, prave in le po imenu kristijane saksebi loči, ter dobrosrčne naposled k jasnejši zavednosti njihove vere pripelje in nagiblje k lepemu življenju po veri. — Kdo pa tudi ne ve, kako se hudobni veselé in ponašajo, kadar se jim pogodi, da s svojim zbadljivim zasmehovanjem ali žuganjem oplašijo dobrega kristijana, da strahopetno molči k njihovemu brezbožnemu govorjenju, ali da svoje pobožnosti zakriva in se celó z njimi spusti v pajdašijo? Iz tega, da se satanovi pomagači tako ježijo nad neustrašenimi verniki in da si tako veselo roke menciajo, če jih dobé v svoje pesti, vidi se, da satanu ni všeč, če se sv. vera očitno trdi, spoznava ali zmota zavrača, da njegovemu delu škoduje, da se mu trgajo duše iz krempljev, nasprotno pa, da se z očitnim spoznanjem dobro pospešuje, poživlja in utrjuje!

3. Veliko je pa slednjič tudi plačilo, katero je zvestim spoznavalcem vere obljubljeno in grozna pa kazen, katera je njenim zatajevalcem zažugana. Tako govori Kristus: *Kdor bo mene spoznal, — tega bom tudi jaz spoznal; kdor bo pa mene zatajil, tega bom tudi jaz zatajil!* — In sv. apostol Pavel piše (Rim. 10, 9—10.): *Ako pričaš s svojimi ustmi Gospoda Jezusa in v svojem srcu veruješ, da*

ga je *Bog od mrtvih obudil, boš zveličan. Kajti s srcem se veruje v pravičnost, z ustmi pa se priča v zveličanje.* — Zveličanje je tedaj plačilo za očitno spoznanje vere; pogubljenje pa je kazen za njeno zatajevanje. Junaško spoznanje vere v Kristusa nevernega stotnika bo na sodbi osramotilo marsikaterega kristijana in pričalo zoper njega. Nad marsikaterim se bo takrat spolnilo žuganje Gospodovo, ki je rekel: *Povem vam pa, da jih bo veliko od vzhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu: otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.* Hotel je reči: Veliko v neveri in zmoti rojenih bo prišlo v nebesa, ker so v svojem življenju zmoto spredvideli in v ime Jezus klicali; med tem, ko bodo otroci luči ali kristijani, kateri so bili v pravi resnici rojeni in poudčeni, pa so se je sramovali, vrženi v vnanjo temo, — v pekel. Ali niso morebiti ti nagibi zadosti veliki, ki nas silijo k očitnemu spoznanju vere, ali hočemo še večjih iskati?!

II. Pa če imamo tudi tako važne vzroke, da bi svojo sveto vero očitno pred svetom kazali, trdili in zagovarjali, vendar je mnogo kristijanov, ki tega ne storé. Sv. Bazilij britko obžaluje žalostni padeč nezvestega vojaka iz vrste onih 40 vojaških mučencev, kateri so bili v hudi zimi na mrzli led nagi postavljeni zaradi očitnega spoznanja vere v Kristusa in katerih eden je sv. vero zatajil, premagan po grozovitih bolečinah; kaj pa bi rekel še-le ta sv. škof o nekaterih današnjih kristijanih, ki se sicer kristijane imenujejo in na vsak način hočejo za dobre vernike veljati, ki pa ne stoječ na ledu ali tezavnici, ob najmanjši priliki, da bi ne bili od družih zasmehovani ali da bi se jim ne zamerili, grdé nauke sv. cerkve, njene šege in obrede, njene sv. skrivnosti, njene služabnike, ter brez strahu lomijo njene zapovedi? — Povedati vam pa vendar hočem, kaj marsikatero odvrča ali zadržuje od očitnega spoznanja vere.

1. Prvi vzrok je ta, da nekateri nimajo trdnega prepričanja o resnicah naše sv. vere, temveč imajo le bolj nekako polovičarsko, površno, nezanesljivo, omahljivo vero, ter vedno menijo, da so druge vere ravno tako dobre ali resnične kakor katoliška, ali pa da nobena ni prav zanesljiva. Takim njihova vera ni luč, katera bi jim stanovitno svetila na potu tega življenja, temveč le brleča lučica, katero precej ugasne še tako nezaten pih, ter ni treba hudega viharja preganjanja! Veliko jih je, ki verujejo sicer, toda le bolj mrtvo in mrzlo, oni imajo nauk sv. cerkve za resničen, nimajo

pa žive vere, niso prav prekvašeni in poživiljeni po njem. Pa od kod pride to? To pride od pomanjkljivega podučanja v verskih resnicah, zato tudi nimajo prave srčnosti, ne zmožnosti zasmehovalce sv. vere očitno in krepko zavrtniti in njihove grde jezike zavzeti. Kdo pa je vzrok slabega podučanja? Sami, ker se v mladih letih niso dosti brigali za versko podučanje, potem tudi v doraslih letih kaj prida ne morejo vedeti, ker se zamujeno kasneje ne da popraviti. Taki ljudje ne poslušajo radi pridig, pa če jih tudi pridejo poslušati, jih ali ne umejo, ali pa jim ne gredo dosti k srcu, med pridigo se pogovarjajo, smejejo in burke uganjajo ali pa spé in se dolgočasijo, ali pa druge ogledujejo in premišlujejo, ali zunaj cerkve postopajo. Verskih bukev navadno ne beró, duhovnov, ki bi jih lahko in radi kaj podučili, kakor pri velikonočnem izpraševanju ali ob družih priložnostih, izogibljejo se s praznimi izgovori, in slednjič še tisti mrvico nauka, ki so ga pridobili v mladosti, pozabijo in živé kakor nespametno živinče, pustijo se vsakemu za nos voditi, ter sedaj belo, sedaj črno trdijo, enaki trstu od vetra semtrtje gnanemu!

2. Drugi vzrok, ki marsikaterega odvráča od očitnega spoznanja vere, pa je **strah pred zasramovanjem sveta**. Taki naj bi si zapomnili besede nekega modrega učenika, ki je rekel: da je znamenje prav slabega duha, če si kdo zaradi tega ne upa moder biti, ker se mu norci posmehujejo. Že od nekdaj je bila modrost božja — norost pred svetom! Precej od začetka je bila naša sv. vera ajdom in judom v spodtiko in zasmehovanje; in celo Jezus najmodrejši se je pustil v zasramljivi obleki od Herodeža k Pilatu peljati; zasramovanje je toraj že od nekdaj davek, ki ga morajo zvesti spoznavalci Kristusovi njegovim sovražnikom plačevati; zasramovanje je delež sv. cerkve, zapuščen je od njegega božjega ustanovitelja, kateri je bil po preroških besedah Davidovih (ps. 21. 7.): *zasramovanje druhalí in zaničevanje ljudstva!*

3. Slednji vzrok, katerega vam hočem še omeniti, zakaj da nekateri vero zatajé, ali si je ne upajo očitno spoznati in braniti, je pa: **ljubezen do goljufivega mirú!** — Marsikateri pravi: Nočem se s tem ali onim spreti; nočem delati razpora in zdražbe; nočem narejati hrupa in prepira, in tako se molči, kadar bi se imelo govoriti, odneha se, kadar bi se moralo krepko ustavljati; sklepa se zveza miru s svetom in njegovo nevero, kadar bi se moralo za Kristusa in njegovo cerkev bojevati. Pač res je, da nam včasih krščanska modrost in previdnost velevala molčati, po-

sebno če se že naprej vidi, da svarjenje nič zdalo ne bo; ali pa, če se je bati, da bi se vsled posvarjenja utegnile svete reči še bolj zaničevati in zasmehovati: toda vselej pa se tudi ne sme molčati, kadar bi se moralo govoriti; zakaj Kristus sam je rekel: *Nikar ne mislite, da sem mir prišel prineset na zemljo; ne mirú, ampak meč sem prišel prineset.* (Mat. 10; 34.) — Res je sicer, da je Jezus, knez miru, kakor ga preroki imenujejo, mir prinesel na zemljo, toda le za take ljudi, ki so blage volje, kakor so angelji prepevali ob njegovem rojstvu. Za hudobne pa ni miru, ker oni pravi mir sovražijo in ga hočejo tudi drugim uropati. Zato hoče Kristus, da naj bodo njegovi zvesti učenci z mečem oboroženi, z mečem duha, kar je beseda božja, t. j. prava vera!

Kristijani! tako brez strahu morate vi svojo vero spoznavati in pričati, kakor so jo prvi kristijani; zato je pa tudi njihova stanovitnost in živa vera imela toliko moč, da so se neverniki v celih trumah spreobračali h krščanstvu. Nemarnost in mrzlost današnjih kristijanov pa je ravno kriva, da se slabovrneži ne spreobračajo, temveč da še celo odpadajo. Krivoverci prav dobro spoznajo, da so njihove vere brez trdnega stala, hrepeneči se ozirajo po katoliški cerkvi, odkoder pričakujejo pomoči, toda če vidijo, da katoličani sami sv. vere ne spoznajo in se je sramujejo, če vidijo, da jih veliko nosi le prelepo ime katoličan, sv. vere pa ne kaže nikjer in ne drži njenih zapovedij, in če nadalje vidijo in slišijo, da jih veliko naravnost psuje in zaničuje sv. vero, v kateri so rojeni in izrejeni, cerkvene služabnike grdi, svete zakramente onečeščuje, cerkvene šege ali opravila graja in zasmehuje, je li čuda potem, če tudi oni jamejo dvomiti, da bi tudi na naši strani vtegnila biti zmota? Oplašeni po tacih zgledih si ne upajo prestopiti v sveto katoliško cerkev ter ostajajo trdovratni v zmoti. Koliko jih je morda že bilo na pragu spoznane resnice, ali brezbožni izgled hudobnih katolikov jih je zadržal, da niso marali prestopiti. O koliko bi se jih bilo gotovo že vrnilo v naročje sv. katoliške cerkve, ko bi vsi katoličani brez razločka, bodisi učeni ali neučeni, visoko postavljeni kakor priprosti, bogati kot revni, svojo vero očitno spoznavali in spolnovali, ali po njej živeli! Zatoraj krščanska duša! kaži zmiraj in povsod, da si zvest otrok sv. cerkve; kdo vé, če tudi ti s svojo zvestobo ne pridobiš kake duše? In kako te bo veselilo enkrat, če boš zvedela, da se je ravno zaradi tvojega izgleda kaka duša spreobrnila in si pridobila nebesa. Amen. A. Šimenec.

2. Ubogljivost.

Tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam vojščake pod seboj; in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stori to, in stori. Mat. 8, 9.

A. — 1. Ljudje si stavijo hiše, katere obdajajo z lepimi vrti; zidajo si velikanske palače, da bi bili srečni in veseli. Le pogledjte po mestih in vasch, kaj pač ljudje vse storijo, da bi se jim dobro godilo. Pa lepe stene in visoke hiše človeku ne dajo prave sreče in zadovoljnosti. Dve drugi reči ste, ki dajete hišam in rodbinam srečo in veselje; in to je prvič ljubo zdravje in drugič božji mir, ki izvira iz zastopnosti in ubogljivosti domačinov.

2. To nam kaže današnji sv. evangelij. Jezus gre z gore; obupni gobavec mu nasproti prisopiha. Nesrečen je, ker nima ljubega zdravja. Kmalo potem pride še imeniten stotnik za zdravje prosit svojemu hlapcu. Da bi pa lažje bil uslišan, je pohvalil svoje služabnike, da so zvesti, da so pridni, da so ubogljivi, govoreč: »Tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam vojščake pod seboj; in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stori to, in stori«.

3. Največkrat se sliši pritožba, da nihče neče ubogati, ne otroci, ne služabniki, zato pa je redko katera hiša srečna. Naj vam toraj danes kratko besedo spregovorim o ubogljivosti; in sicer rečem, ubogljivi moramo biti: 1. do starišev; 2. do gospodarjev; 3. do Boga.

B. — 1. Med vsemi ljudmi prvi in največji dobrotniki so nam naši stariši; njim smo toraj tudi največjo pokorščino in popolno ubogljivost dolžni. Saj jim njihovih dobrot in trudov povrniti, in skrbij in žalosti poplačati ne moremo. Bodite toraj ubogljivi do svojih starišev. — Nekako nerodno se mi zdi o ubogljivosti do starišev govoriti in vas za njo ogrevati, ker to tirja že zdrava pamet, zahteva telesna zveza, ter Bog sam nam jo zapoveduje, govoreč: Spoštuj očeta in mater svojo! Morajo pač že celo sprijeni otroci biti, ki bi ne poznali te ubogljivosti. Izak je ubogal svojega očeta; nesel je drva in ogenj; dal se je zvezati, in skoro še tudi umoriti. Tako tudi vi otroci ubogajte svoje roditelje v vseh poštenih rečeh, da se bodo mogli z vami pohvaliti Jezusu: »Tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam — otroke pod

seboj; in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride«. — Otroci! ne bodite trdoglavi; ne bodite trmasti do svojih starišev, čeravno ste že odrasli; ker to bi nemir in prepir donašalo v vašo hišo. Vaša trmasta neubogljivost pa bi vašim roditeljem prerano skopala črni grób.

2. Ravnokar berem dopis, da so se delavci spuntali zoper svoje gospodarje. V Čikagi, Novem Jorku, Hamardu in pri sv. Frančišku so napadli železničarje, jim požgali na stotine vozov, hiše, orodje, telegrafe; nastal je krvavi punt. Tudi pri nas kljubujejo težaki svojim gospodarjem, detiči svojim mojstrom, družina kmetom, in vse se kuja ali štrajka. Današnji sv. evangelij vas uči — ubogljivosti do gospodarjev. Slehrni prednik bi se moral pohvaliti s stotnikovimi besedami: »Tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam vojščake pod seboj; in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stori to, in stori«. Le tedaj bi se vrnilo stari zlati časi; gospodarji bi bili srečni; hiše bi bile polne blagoslova, mira, ljubezni. In tudi družine bi imele zadosti poštenja in premoženja. Zato vas ljubeznivo opominja sv. apostol Pavel k ubogljivosti do vaših gospodarjev, govoreč: *„Hlapci! bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s strahom in trepetom, v priprostosti svojega srca, kakor Kristusu; in ne služite na oko, kakor da bi hoteli ljudem dopasti, ampak kakor hlapci Kristusovi storite voljo božjo iz srca radi, in služite z dobro voljo kakor Gospodu, ne kakor ljudem“*. (Efež. 6, 5—7.)

Slavni Kserkses je svojo imenitnost dosegel po ubogljivosti vojščakov; Veliki Aleksander postane gospod zemlje po ubogljivosti podložnikov; Rimski cesarji so si trone stavili na ubogljivost državljanov; priprostemu Napoleonu je ubogljivost privržencev na glavo posadila cesarsko krono. Ubogljivost stavi trone in spleta krone prednikom, podložnikom pa daje brambo, mir, zveličanje. Služabnik, sv. Janez puščavnik, dobi od svojega učenika povelje: suho drevo dvakrat na dan zalivati. Eno celo leto dela to Janez prav zvesto. In ta ubogljivost mu je naklonila obilne milosti božje. (Leg. 28. marca.)

Tudi vi bodite na besedo ubogljivi do svojih gospodarjev, do svojih prednikov, učencikov, do svojih dušnih pastirjev; celo ubogljivi pa moramo biti

3. do Boga; ker on sam je Gospod; on sam je svet; on sam je Najvikši. Da smo njemu tudi popolnoma pokorni in ubogljivi, to tirja Gospod Bog sam od vseh ljudij; božji Duh namreč tako govori: »In Samuel je rekel: Ali hoče Gospod žgavnih in klavnih darov, in ne veliko bolj, da se posluša glas Gospoda?

Ker pokorščina je boljša kakor darovi, in ubogati več, ko darovati mast ovnov«. (I. Kralj. 15, 22.) Kje pa je glas Gospoda, ki bi ga poslušali in ubogali? Bog nam vedno govori v svojih božjih zapovedih; Jezus, Sin božji, glasi se nam v cerkvenih zapovedih; ako vse spolnujemo, smo ubogljivi do Boga, in on sam nam potem vse dobro obeča, govoreč: „*Gospod, tvoj Bog, ti bo dal obilnost v vseh opravilih tvojih rok, v sadu tvojega telesa, in v sadu tvoje živine, in v rodovitnosti tvoje zemlje, in obilnost vseh rečij; ker Gospod se bo zopet k tebi vrnil in se bo veselil nad vso tvojo srečo, kakor se je veselil nad tvojimi očeti, ako le poslušáš glas Gospoda, svojega Boga, in spolnuješ njegove zapovedi in šege, ki so zapisane v ti postavi*“. (V. Mojz. 30, 9—10.)

C. Tu imate toraj nauk o ubogljivosti. Škof Slomšek so nam ga umetno vpleli v znano pesmico: »Mlado jagnje«. Starica svari svoje jagnjiče, ki skače in prevzetuje; pa je ne uboga ter si zlomi šibko nogico. Ubogajmo radi svoje prednike, tako bodo oni veseli, mi pa srečni za čas in večnost. Vsi ubogljivi se bodo namreč z Abrahamom, Izakom in Jakobom veselili v nebeškem kraljestvu; neubogljivi otroci bodo pahnjeni v skrajno temo, ondi bo jok in škripanje zobov! Amen.

Simon Gaberc.

Priložnostni govori.

4. Nevarnost za deklice.

(Nagovor deklinški družbi za god sv. Uršule).

A. 1. Danes je god sv. Uršule in njenih tovarišic. Legenda nam pravi, da so jih sovražni vojščaki ugrabili in odpeljali iz slabega namena, da bi jih namreč oskrunili. One pa v dušni in telesni nevarnosti prosijo Boga za pomoč ter so rajše vse za Jezusa kri in življenje dale, kakor pa bi bile privolile v sramoto.

2. In to je poklic vsakega človeka v nedolžnosti Bogu služiti in ne grešiti; to je pa še poseben poklic društvene deklice, da se boji slehrne grdobe, da se izogiba vsake nevarnosti za svojo čistost, čast in poštenje. Tako nas sv. apostol Pavel vse opominja govoreč: „*Glejte tedaj bratje! kako bi varno hodili, ne kakor neumneži.*“ (Efež. 5, 15.)

3. Kdo pa je v večji nevarnosti, kakor ravno nevedna deklica, ki misli, da je vse povsod le zlato, pa je grešno blato, v katero lahko zagazi, potem pa si več ne more pomagati. Ako me toraj

poslušati čete, v Kristusu zbrane ovčice, vam danes govorim o vaši nevarnosti ali posebno o nevarnosti družbine deklice, in sicer tako, da vam kratko naznanim kraj 1. vaše nevarnosti, 2. vaše varnosti.

B. 1. Sv. Anton puščavnik je videl ves svet z zanjkami preprežen. Tako tudi je; satan povsodi nastavlja svoje mreže: starcem, mladeničem, posebno pa deklicam. Ali ste že opazovale kdaj pajka, ki svoje tanke nitke v mrežo poveže ter jo povsodi ima nastavljeno? Tako je za vas vsak kraj poln nevarnosti, in sicer: a) služba nekrščanska. Dekline rade tiščijo v mesto, v gosposko službo, kjer bo malo dela pa obilno plačila, kjer bo lepa obleka pa beli hleb in žemlja! Pri tem pa ne gledajo na hišo, vero, življenje; zadovoljne so tudi celo s nekrščansko službo, če bi jo dobile tudi pri judu. Na takih krajih nekrščanske službe pa je največja nevarnost. Beži iz slabe službe, nesreča te čaka! pusti svoj plašč — kakor nekdanji egiptovski Jožef — samo da nevarnosti odletiš.

Kraj vaše nevarnosti so b) razuzdane veselice. — Človek je rad vesel, posebno mladina hlepi po veselju in se pri tem osmоди. Nevarno vam je potepanje, še bolj ples in krème. Poštena deklica se tega izogne. Katera pa obiskuje veselice, dobi težko srce in progasto lice. Za takim veseljem sledi vselej žalost!

Jako nevarno je c) tudi grešno znanje. Akoravno se to sprva menda še tako lepo kaže in misli nedolžno, konec je vselej žalosten za oba, in posebno nesrečen za deklico zapeljano. Ako tudi zakonske prstane dobijo na svoje roke, so takim potem navadno težek neprenosljiv jarem. Samo osem dnij sta bila oženjena, in že je bil pretep, začelo se je sovraštvo, da je mlada žena morala celo odbežati: bila je omožena vdova! Grešno znanje ju je prisililo v zakon. Varujte se toraj takih krajev svoje časne in večne nesreče. Zato vam še povem

2. Kraje vaše varnosti. — Največja nesreča in žalost je, ko otrokom skrbne stariše iz hiše odnesejo na pogreb, ker taki otroci postanejo zapuščene sirote, vsem nevarnostim razpostavljene. Saj vaše varnosti kraj je a) dom vaših roditeljev. Le redki so taki stariši, ki bi se dali od hudobnežev prekaniti ali podmititi. Kakor oče Jair, skrbijo tudi vaš oče za vašo dušno in telesno srečo; vas svarijo, opominjajo, za vas k Jezusu in Mariji zvesto molijo. Vse iz doma odpravijo, kar bi vam utegnilo biti pohujšljivo. Le bodite radi pri svojih skrbnih roditeljih doma.

Vaše varnosti kraj je β) cerkev farna. Sv. Klaro so hoteli sorodniki iz samostana odvesti. Ko ona zvé, da so prišli po njo, leti v cerkev, krčevito se prime za altar, da je niso mogli utrpati. Držite se svoje farne cerkve; brez največje sile nikamor ne hodite; domači dušni pastirji vam bodo zelo radi postrezali. Pobožnost pa v tujih cerkvah je rada raztresena in je rodovitna mati različnih pregreh. Dohajajte rade v cerkev po pravilu dekliškega društva, če le mogoče — vsak dan! Tukaj je varnost za vas — satan vas našel ne bo! Najboljši kraj vaše varnosti γ) pa so nebesa. — Dokler živimo, smo vedno v nevarnosti. Lahko nam spodleti, in z nebesne višine pademo v globočine pekla. Prav pobožne deklice te družbe, ki so bile fari lep izgled, spridile so se, pobožnost je otemnela, nedolžnost jim ocvetela. Dokler nisi še v nebesih, vedno si v nevarnosti. Le tam gori pri milem Jezusu in ljubi Materi božji je popolna varnost, kakor za sv. Uršulo in tovarišice, tako tudi za nas.

C. *Glejte tedaj, bratje in sestre, kako bi varno hodili, ne kakor neumneži.* Dajte se vpisati, pristopite v družbo dekliško, katere še bi ne bile. Izogibajte se vsake nevarnosti! Saj sem vam jih danes opisal. Priporočajte se Jezusu in Mariji, dokler se pri njih v nebesih ne zberemo.

»Marija, ti pomagaj nam!

Da v nebesih bi veseli

Tebi čast in hvalo peli:

Marija, Marija, pripelji nas v sveti raj!« Amen.

Simon Gaberc.

5. Župnikove in župljanov medsebojne dolžnosti.

(Ob nastopu duhovsko-pastirske službe.)

V katerokoli hišo pridete, recite najprej:

Mir bodi tej hiši!

Luk. 10, 5.

Tukajsèm tedaj me je pripeljala previdnost božja. Tukaj bo moje prihodnje stanovanje, tako hoče Bog, ki ima ošodo ljudij v svojih rokah. In ker smrt pride, kakor tat, ob uri, katere nihče ne vé, utegne se zgoditi, da bo tudi tukaj moj grob! — Tukaj stojim sedaj v imenu Gospodovem pred vami. Z evangelijem v rokah in s kelihom na altarcu vas danes prvokrat imenujem: svoje farmane! — S katerimi besedami vas pač hočem danes prvič po-

zdraviti? Skoraj ne vem za to primernejših besedij, kakor so besede, katere je naš božji Zveličar govoril svojim učencem, ko jih je pošiljal med svet, rekoč: *V katerokoli hišo pridete, recite najprej: Mir bodi tej hiši!* — Za njim ponovim tudi jaz te lepe besede ter rečem: Mir bodi tej hiši in vam vsem, ki ste tukaj zbrani! — To je moj presrčni in odkritosrčni pozdrav do vas vseh. Saj ni boljšega za človeka na svetu, kot ljubi mir. Kdor ima ljubi mir v svojem srcu, mir z Bogom in s svojim bližnjim, ta je srečen in zadovoljen. O ko bi bil jaz tako srečen, da bi se ta lepi pozdrav vresničil nad vami vsemi in nad vsakim posebej, potem bi rekel, da sem srečno izvršil svoj poklic med vami, in potem bi se kedaj zopet lahko tako potolažen ločil od vas, kakor sem sedaj semkaj prišel z nekako ne malo skrbjo in boječim srcem. Zakaj vedite, da vsaka sprememba, zlasti pa taka, ki se ravno sedaj z menoj godi, ko nastopam odgovorno službo, presune in pretrese človeka; osobito če čisto nepoznan pride med nepoznane, tedaj gleda z bolečo skrbjo v negotovo prihodnost, kaj mu bo prinesla. — Dajmo se toraj precej nekoliko spoznati, da bomo lažje skupaj prebivali! Kristus je rekel: *Dobri pastir pozna svoje ovce in one poznajo njega.* Dobro je toraj, da se eden drugemu damo spoznati, ali z drugo besedo: da spoznamo skupne medsebojne dolžnosti, kakoršne imam jaz do vas, in kakoršne vi do mene.

Bog nam daj vsem svoj sveti blagoslov!

Nisem prišel s to mislijo k vam, češ, da bom imel nebesa tukaj. Vem, kaj povsod čaka nas duhovnov! Mi imamo z mnogimi in v mnogih zadevah opraviti, in je toraj nemogoče, da bi vedno in v vsakem slučaju vsem ustregli, tega tudi tukaj ne pričakujem in vem, da se mi ne bo boljše godilo, kot drugod. Mi duhovni najbolj skušamo resnico: »Nehvaležnost je plača sveta«. Pa čemu sem vendar sem prišel, kaj bom delal pri vas, kakošne so moje dolžnosti do vas?

1. Prišel sem z namenom, s kakoršnim me je poslal Kristus. Ko je on svoje apostole razpošiljal med svet, rekel jim je: *Pojdite in učite vse narode . . . učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal.* (Mat. 28. 19 — 20.) Te besede veljajo tudi meni. Toraj bom jaz vaš učenik v dušnih zadevah, — v zadevah vašega zveličanja. Učil vas bom spoznavati Boga in njegovo sveto voljo, — spoznavati Kristusa, katerega je Bog poslal na svet, njegovo živ-

ljenje, trpljenje, smrt in naše odrešenje po njem! Učil vas bom sv. evangelij Kristusov, pravi in čisti nauk sv. matere kat. cerkve, katero je Kristus postavil kot nezmotljivo učiteljico narodov, kot steber resnice in ji svojo pomoč obljubil do konca sveta, da jo bo varoval zmot in krivih naukov. Moj nauk bo tedaj nauk svetega evangelija, ki se bo z božjo pomočjo glasil iz mojih ust in počival na mojih prsih, ko bom že trohnel v grobu! Učil bom ta nauk mlade in stare, ker vsi potrebujemo nauka; učil vas bom v cerkvi v pridigah in krščanskih naukih, pa učil tudi v šoli, v spovednici in doma. Duhovniki smo toraj po božji volji in naredbi učenci in razlagalci božje volje. Duhovniki smo trobenta božja, izvoljena posoda božja, da nesemo njegovo ime pred kralje in poglavarje ljudstva, zato se pa tudi odpovemo očetu in materi, bratom in sestram, damo vsem slovo, vzamemo sv. evangelij ter gremo, kamor nas Bog kliče! — Ker pa mehka beseda ne zdá vselej pri trdih srcih, zato pa svarimo in žugamo sem in tje tudi ostro po besedah sv. Pavla, ki jih je pisal svojemu ljubljenu učenču Timoteju (II. 3, 2—3.): *Oznanuj besedo, ne jenjaj, bodisi priložno ali nepriložno; prepričaj, prosi, svari z vsem potrpljenjem in ukom.* — Ni je tedaj pregrehe, pred katero bi pridigarji ne svarili; pa tudi ne čednosti, da bi je ne priporočevali! — Otroke kličejo k sebi, da bi jih pripravljali za nebeško kraljestvo. Puntarjem kličejo: *Dajte cesarju, kar je cesarjevega!* Krivičnikom: »Povrnite ptuje blago!« Nečistnikom: *Ni ti dovoljeno!* Sovražnikom: »Ljubite se, in odpustite si!« Mlačnim in lenim: *Dajte Bogu, kar je božjega,* — *nebeško kraljestvo silo trpi!* Mladeničem in dekletom: »Bodite modri, varujte ljubo nedolžnost!« Grešnikom: »Vrnite se na pravo pot!« Pravičnim: »Bodite stanovitni!« Starišem in gospodarjem: »Bodite zvesti služabniki božji, čujte nad seboj in nad vsemi vaši skrbi izročeni, da se nihče ne pogubi!« Vse to in tako bom delal in učil tudi jaz pri vas, vaš učenik bom v dušnih potrebah, v zadevah vašega zveličanja!

Kaj pa sledi iz tega za vas? Če bom jaz vaš učenik, morate biti pa vi moji pridni in zvesti učenci in poslušalci, zakaj učenika brez poslušalcev in učencev si ne moremo misliti. — Kristus je rekel: *Kdor je iz Boga, rad posluša božjo besedo!* in zopet: *Blagor jim, ki besedo božjo poslušajo;* pa še je rekel: *Kdor vas posluša, mene posluša!* Toraj, preljubi, poslušajte vedno z vnemo in gorečnostjo pridige in krščanske nauke, kakor besedo božjo. Hodite z veseljem in o pravem času v cerkev, da ne bote eden drugega

motili; ne pohajajte med pridigo in naukom zunaj cerkve, ne šepetajte, ne pogovarjajte se med seboj o posvetnih rečeh ter ne spite med pridigo; zakaj vse take in tem enake napake razodevajo malopridne poslušalce božje besede!

Ni pa še zadosti besedo božjo zvesto poslušati, treba jo je tudi spolnovati. Kristus pravi: Blagor jim, ki besedo božjo poslušajo in jo tudi ohranijo! Ne poslušalci, temveč spolnovanci božje besede bodo zveličani! — Kaj pomaga, če vam jaz še tako dobro narišem pot k Bogu, in jo vi še tako dobro spoznate, če pa nočete po njej hoditi. Po tej poti hoditi morate sami. Božjo voljo vam sicer lahko razložim, ali mesto vas spolniti je ne morem, toraj ne zahtevajte od mene rečij, ki so nemogoče. Vsak izmed nas naj skuša tudi živeti tako, kakor bo slišal in se prepričal, da mora: potem blagor mu! O da bi bili vi vsaj taki poslušalci, kakor so bili nekdam Izraelci! Ko jim je Mojzes prebral zapovedi, rekli so (II. Moj. 24, 7.): *Vse, kar je govoril Gospod, bomo storili in bomo pokorni!* — Četudi sem in tje bolj ostre besede slišite iz mojih ust, ne bodite zaradi tega razdraženi, saj tudi Kristus in sv. cerkev ne govorita vedno milo, — temveč dostikrat prav ostro! Če se hoče huda rana zaceliti, mora se tudi hudo zdravilo rabiti. Saj ne bom govoril iz sovraštva do enega ali družega, temveč iz sovraštva do nerodnosti, da bi se odpravila! — Kogar Bog ljubi, tega tudi tepe. Po očetovo hočem z vami ravnati. Verjemite mi — ali ne, kakor hočete, res je pa le; če vidim, da mi precej kdo zameri, če kaj bolj ostrega sliši iz mojih ust, boli me močno; jaz ne mislim vedoma nikdar nikogar žaliti, in mi ni nič bolj hudo, kakor če slišim, da je kdo zaradi mojih besedij užaljen; poboljšal bi rad, ne pa razsrdil. — Sploh imamo ljudje pri mnogih družih slabostih zlasti tudi to nad seboj, če smo na napačni poti, in nas kdo svari, da smo predrzni dovolj, da se mu ustavljamo, jezimo se nad njim, akoravno nam dobro hoče. Podobni smo bolniku, ki je v vročinski bolezni, ki v obraz pljuje zdravniku, kateri mu hoče pomagati! — Ne bodite toraj surovi in divji zoper mene, če bote na svoje napake opomnjeni, saj je moja odgovorna dolžnost vas svariti, kdo pa bo, če bi jaz ne!? Vrh tega je pa tudi záme silno težko vedno na druge vpiti, ker sem tudi sam slabostim podvržen človek. Hotel Bog, da bi nikdar ne bilo treba, hotel Bog, da bi nikdar ne stal pri grobu nespokornega človeka, da bi nikdar ne zdihoval nad vami, kar bi ne bilo dobro za vas! — Zatoraj pa prosim vas, zlasti vas srenjske može, občinske predstojnike, stariše in gospo-

darje, in sploh vse, ki imajo kako veljavno besedo, da mi pomagata v tem oziru, da vsi v edinosti in slogi zatiramo hudo, ter iščemo in podpiramo dobro: da duh pekla, razdiranja, sovraštva in vsega zlega ne bo imel tukaj prostora med nami, marveč duh božji, — Bog naj nam bo nad vse, in *mir* božji bodi tukaj!

2. Jaz pa ne bom samo vaš učenik, temveč bom tudi vaš prijatelj, vaš duhovni oče in dobrotnik, ter vaš srednik med vami in Bogom. Kristus ni samo rekel apostolom: *Pojdite in učite vse narode* . . — temveč rekel je tudi: *in krščujte jih* . . . rekel je pa tudi: *Kakor je Oče mene poslal, tako tudi jaz vas pošljem, prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani* (Jan. 20, 21—23.). In pri zadnji večerji jim je rekel (Luk. 22, 19.): *To storite v moj spomin!* Na te besede se opirajoč je tedaj zatrjeval sv. apostol Pavel (I. Kor. 4, 1.): *Vsak naj nas ima, kot služabnike Kristusove in delilce božjih skrivnostij!* To pa smo mi po delitvi sv. zakramentov, po daritvi sv. maše in po molitvi.

a) Jaz hočem biti vaš resnični prijatelj, duhovni oče in dobrotnik po sv. zakramentih. — Pri sv. krstu bom prerodil vaše otroke iz otrok jeze božje v otroke božje. Po zakramentu sv. pokore bom mlade in stare kakor odkritosrčen prijatelj in usmiljen Samarijan spravljal z Bogom. Če kdo zgubi pravo pot, pa najde zopet prijatelja, da mu pokaže pravo pot, ga je vesel. Tak odkritosrčen prijatelj hočem biti jaz vam vsem! Če bo kdo zgrešil pravo pot, ki v nebesa drži, če ga bo vest pekla, žalost in obupnost sprehajala, naj pride k meni, imam pomoček in zdravilo zanj, katerega mi je Kristus izročil, rekoč: *Komur boš grehe odpustil, so mu odpuščeni!* — Skušal ga bom potolažiti, mu ozdraviti njegove rane ter mu zdravila nasvetovati, kaj naj stori, da zopet ne postane nesrečen; ter bom tako potolaženega in pokrepčanega spustil na dom, rekoč: *Zaupaj moj sin, moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni!* — Pokrepčal ga bom z močnim kruhom, s kruhom življenja, s tistim kruhom, o katerem Kristus pravi: *da bo večno živel, kdor ga bo vredno vžival*, t. j. s sv. obhajilom! — Ta prečudni, nebeški kruh vam deliti imamo mi moč in oblast od Kristusa. Pri zadnji večerji je rekel svojim apostolom in nam njihovim naslednikom: *To* (kar sem jaz storil) *storite* (tudi vi) *v moj spomin!* — Odsihdob spreminjamo mašniki kruh in vino v pravo meso in kri Jezusa Kristusa, pogrinjamo sv. mizo ter kličemo verne kristijane: »Pridite le-sem vsi, ki se trudite in ste obteženi, Jezus vas bo poživil in pokrepčal!«

— Po zakramentu sv. zakona vas bom blagoslovil v krščanske zakonske ljudi! — Po zakramentu sv. poslednjega olja vam bom skušal in skrbel pripraviti srečno pot v neznano dolgo večnost, po besedah sv. apostola Jakoba (5, 14—15.): *Če je kdo bolan med vami, naj pošlje po cerkvene mašnike in naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospodovem in verna molitev bo otela bolnika in Gospod mu bo polajšal in, ako je v grehih, mu bodo odpuščeni!* — Če bom pa jaz po sv. zakramentih vaš duhovni oče in dobrotnik, kakošne dolžnosti pa radi tega zadevajo vas?! . . .

Dolžnosti vaše gledé tega so: da vi radi in vedno lepo pripravljene prejimate sv. zakramente, zlasti zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa! Ne prejemajte sv. zakramentov prisiljeni, ali le zgolj iz navade, temveč z resnično pobožnostjo!

Dandanes so iznašli ljudje različne tehtnice (vage). Imajo tehtnico za vino, s katero poskušajo dobroto in moč vina; imajo tehtnico ali mero za zrak, ali je suh ali vlažen, da iz tega sklepijo na lepo in deževno vreme; imajo tehtnico za mráz in gorkoto, takozvani »toplomer«, — pa tudi dušno tehtnico imamo, s katero tehtamo in cenimo vrednost duš v kakem kraju. In tak »dušni-mér« — taka tehtnica za duše — je ravno prejemanje sv. zakramentov v kaki fari. Čem pridnejše hodijo ljudje k spovedi in k sv. obhajilu, tem boljša je mera in vaga njihove dušne vrednosti, tem boljša je tudi fara. Iz tega toraj lahko sklepate, kaj vam hočem reči, kaj imate storiti!

b) Jaz bom pa tudi srednik med vami in Bogom, in sicer najprej po daritvi sv. maše. Jezus se je daroval na sv. križu, da bi nas rešil večnega pogubljenja in nam pridobil vse milosti za to in večno življenje. Ravno tako se daruje še tudi sedaj na naših altarjih v čast in hvalo nebeškemu Očetu, za odpuščanje naših grehov, in za vse potrebe na duši in telesu po mašnikovih rokah. Na križu je Jezus klical: *Oče, odpusti jim*, — pa ravno tako kliče sedaj tudi z naših altarjev: Prizanesi ljudstvu, glej na obličje Kristusa, glej kri lastnega Sina! Če je pa Bog že Izraelcem prizanesel, ker je Mojzes prosil zanje, če je prečudno uslišal preroka Elija in če še vedno rad uslišuje ponižne in skesane prošnje, — menim, da bo tudi rad uslišal prošnje svojega Sina, ki se po naših rokah pri sv. maši za nas daruje in prosi! Po pravici pravi tedaj sv. Frančišek Salezijan: *Ta daritev je brezno milosti božje . . . tej daritvi se ima svet zahvaliti, da še stoji, kajti brez nje bi bil že davno končan.*

Glejte toraj kristijani, to je sv. maša, katero duhovni za vas darujemo, da bi vas obvarovali vsake nesreče in ohranili na potu, ki pelje k Jezusu v nebesa!

Za vas pa sledi iz tega ta nauk: da tudi vi radi hodite k sv. maši, in sicer, ako imate čas, tudi ob delavnikih, da se pobožno in spodbubno pri njej vedete, ter goreče molite in prosite za pravo obžalovanje nad svojimi grehi, za popoljšanje življenja in za zveličanje svoje in vseh sebi izročениh!

c) Slednjič pa bom jaz tudi srednik med vami in Bogom po svojih molitvah. — Mi duhovniki imamo razven sv. maše vsak dan več zapovedanih molitev, tako imenovani »brevir«, in katerega opravljamo po zapovedi in namenu vse sv. cerkve, za srečo in blagor vseh kristijanov; vsak župnik pa še posebej za svoje »farmane«, kot svoje duhovne otroke, zato se imenuje njihov duhovni oče! Vrh tega pa imamo, kakor vsaki drugi kristijan svoje zasebne molitve! — Kristijani! sv. apostol nas opominja: *Molite eden za drugega, da boste ohranjeni!* — Toraj sledi iz tega za vas, da tudi vi pridno molite vsak sam záse, pa tudi za druge, sam in skupno v družbi zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, pa tudi pri drugih prilikah! Jaz bom prosil in klical blagoslov božji nad vas stariše in otroke, da bi po božji volji živeli sebi v prid in srečo; prosil blagoslov nad vas občinske predstojnike, da bi skrbeli za lep krščanski red in mir; za vas posle, da bi bili pošteni, pridni in zvesti; za grešnike, da bi se spoznali in popoljšali, za dobre in pobožne, da bi bili stanovitni in vedno boljši, da bi tudi jaz kedaj mogel reči nebeškemu Očetu: Oče! glej, nobenega izmed teh, katere si mi izročil, nisem zgubil: — vi pa tudi z menoj vpijte in kličite, da bi Bog meni ne odrekel svoje milosti, saj mi duhovni v svojem težavnem in pred Bogom močno odgovornem poslu silno potrebujemo božje pomoči! — Ker je pa naše zveličanje naša najiminenitnejša naloga in zadeva v življenju, zatoraj tudi goreče in stanovitno najbolj tega prosimo, kakor je to prosil tudi sv. Ignacij Lojolanski pri vseh svojih misijonskih opravilih, rekoč:

O dobri Jezus, usliši me;
V svoje rane skrij ti me;
Ne pusti od tebe se ločiti me;
Pred hudim duhom varuj me;
V smrtni uri kliči me;
In k tebi priti pusti me;
Da s svetniki tvojimi hvalim te
Na vekov — veke vse!! . . Amen.

Andrej Šimenec.